

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Betegség-e vagy bűn?

Dr. Fleischer munkájából* magyarul átdolgozta: *.

Mai ujságrendszerünk hozza magával, hogy a sajtó útján a tömeg kíváncsiságának kielégítésére és érzékeinek ingerlésére, erkölcsi hibákról gyakran a kelleténél több jut a nyilvánosság tudomására.

A mit régente, mint egészen különös s hihetetlen dolgot sokszor igen idős emberek is csak hallomásból, vagy egyáltalán nem ismertek, azt ma minden gyermek naponta a legtekintélyesebb napilapokban olvashatja. Bár a sajtó azon igyekszik, hogy körülírás s idegen szavak használata által a gyermekes mit sem sejtést fenntartsa, a gyermek felvilágosodott barátoktól mégis meg tudja a rejtélyes szavak jelentőségét, melyre a vastagon nyomtatott rófnyi hasábok s a felnőttek érdeklődése figyelmét felhívták.

Ninos hiány oly emberekben, kik az úgynevezett »Perversek» érdekében emelnek szót s őket mint nemi dolgok terén való hiányos ismereteinknek ártatlan áldozatait jelölik meg s oly egyéneknek tekintik, kik egy ferdén fejlődött természeti ösztön ellenállhatatlan kényszerűsége alatt cselekednek.

Egész serege létezik olyan embereknek — köztük orvosok és jogászok, — kik ily természetű vétkezeseknek teljes büntetlenséget biztosítanak, miután egy ember ferde hajlamát mint ilyent szerintük nem lehetne megbüntetni. Ezzel szemben megjegyzendő, hogy a törvény nem a hajlandóságot, hanem annak tettekben való nyilvánulását bünteti. Azonkívül igen kérdéses, hogy öröklött hajlamról, vagy később szerzett terheltségről van-e szó s tekintettel azon figyelemre, melylyel máma a nyilvánosság ezen kérdés felé fordul, annak fejtegetése talán egyszer helyén való volna.

A nemileg perversek befolyásos tudósok és enyhén gondolkodó jószívű emberek védőczikkeiben, mint felette szavalomra méltó lények tűnnek fel, kik a szerencsétlen ösztönük ellen folytatott örökös küzdelemektől agyon gyötörve, kecséghesséssel vannak eltelve, részben öngyilkosság előtt állanak s a mai törvényhozás által a lét legnagyobb örömétől fosztattak meg. Bár nincsen

kizárva, hogy léteznek egyes ily szerencsétlen emberek, mégis óvakodnunk kell, hogy sorsukat ne általánosítsuk.

Testi tekintetben nagyon ritka az igazi nemi visszáság, mi alatt oly emberek értődnek, kik egyébként férfiak, de női kebelrel vagy női nemi szervekkel vannak ellátva, vagy nők, kiket a természet a férfi nem szerveivel felruházott.

A természetnek ily játéka az illetőre nézve persze nem éppen kellemes, de nem mindig teljesen szerencsétlen azon kétnemű sem, ki — rendesen elcsenevészedetten — úgy a nő-, mint a férfi-nem szerveit bírja. Még kevésbé következik ez be, ha a szabálytól való eltérés, vagyis a rendellenesség csekélyebb mérvű, ha pl. nők jókora szakállal vagy mély férfias hanggal vannak megáldva, vagy ha férfiaknak ezeket nélkülözni kell. Tagadhatatlan, hogy ily rendellenességek miatt egyesek sokat szenvednek s magukat szerencsétlennek érzik, gyakran lehet azonban ily egyéneket, mint boldog apákat vagy anyákat látni.

Ily csekélyebb testi eltérések nem követelik tehát, hogy az illető különbeni testalkatával ellenkező nemi érzésekkel is birjon olyképpen, hogy egy feltűnő bajszszal megáldott nő csak asszonyokhoz vonzódjék, a szakálnélküli férfi pedig férfiak iránt érezzen testi szerelmet.

Mint a hogyan előfordulnak ily testi eltorzulások, úgy történnek azok állítólag a lelki berendezésben is. Előfordulhat, hogy egy férfi testében egy nő lelke és érzévilága lakozik, egy nő pedig férfias hajlamokat és kívánságokat táplál. Egészen hihetőnek tűnik is fel, hogy ilyenféle ferde sarjadzások a legfinomabb idegrostokban éppen úgy előfordulhatnak, mint a test durvabb szerveiben s csodálatos is volna, ha a dolog másképpen állana.

Míg a kisebb testi eltérések a nemi érzékre aránylag ritkán birnak befolyással, addig ez lelki eltéréseknél szabály lenne és lelki eltérések állítólag sokkal, de sokkal gyakoribbak lennének is, mint a testiek. Ennek bizonyítására ily emberek pártolói az e téren igen tevékeny orvos, dr. Hirschfeld Magnus által Berlin s környékén munkások s diákokhoz intézett körkérdeés eredményét hozzák fel. Sok ezer munkást s diákot kérdezett meg, hogy nőhöz és férfihez, vagy csupán

* Az eredeti Dr. Hans Gross »Archiv«-jában jelent meg.

STOWASSER JÁNOS osztrák és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szereződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerekészítője, az Orosz és a szabidalmazot: Rákóczi távegató feltalálója Budapest, Lánoshid-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2. Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Arjegyrek minden hangszerről külön keldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fúvós hangszerek gyára.**



férfihez érez-e vonzódást. A névtelenül teendő válaszok ezerszámra érkeztek be a körülbelül azt eredményezték, hogy alig a fele állította, miszerint csupán asszonyok iránt volna hajlama, a másik fele állítólag kétféle nemi érzés birtokában volt, míg a válaszolók igen tekintélyes százaléka a nő által egészen hidegen hagyva, csupán a férfihez vonzódott.

Úgy a diákok, mint a munkásoknál ezen eredmény majdnem egyenlő volt. Minden további nélkül is kiviláglik, hogy egy ily kényes érzéki ügyben való ezen eljárás nem bir meggyőző bizonyító erővel. Ugyan mennyi tréfa történt a hány félreértés merült fel ezen kényes kérdésre adandó feleletnél?

Tényleg nem lehet belátni, hogy miért legyenek a lelki ferde sarjadzások sokkal gyakoribbak, mint a testiek a miért befolyásolják feltünőbbben éppen ezek a nemi érzést? Bizonyos, hogy a nemi életben a testi érzés a hogylét, a vérnyomás, illetve azon külső ingerek mellett, melyek alatt a nemi szervek és nemi idegek éppen állanak, a gondolatvilág a képzelődés nagy szerepet játszik. Bizonyos, hogy léteznek férfiak, kik a nővel való nemi érintkezésre csak akkor képesek, ha az bizonyos lelki vagy testi tulajdonságokkal bir. Az egyiket ingerli az érintetlen szüzieség illata, a tiltott élvezettől való félelem, a másikat hidegen hagyják ezen erények, az ő élvezetéhez a másik fél részéről tüzes heveskedés, szemérmetlen epedés a érzéki esztelenség kell, mi ismét az előzőt visszataszítaná a undoritaná, egy buja test a sötét parázsszemek vonzák a harmadikat, míg a negyediket csak karcuság igéz, őt csak egy aczélszürke szem hideg kegyetlensége tud megtörni. Az ily inger számtalan, valamint azok az ingerek is, melyek már a beteges állapottal határosak.

Gyöngéden érző embereket visszataszít a legszebb nő, ha festi, izléstelenül ékegeti magát, vannak más férfiak kik éppen ezt szeretik, sőt, kik csak bizonyos színű vagy szabásu rubadarabokban, különös alaku cipőkbe szerelmesek.

Ezeknek mindegy, hogy ki viseli azokat, hogy viselnek, ingerli nemi érzéküket. Itt valóban nem tudni, hol végződik az egészséges érzés a hol kezdődik a beteges? Az érzés, a hit, a képzelődés, hogy az illető lény bizonyos tulajdonságokkal bir, sokszor elegendő akkor, midőn ezen tulajdonságok talán nem is észrevehetők, hogy nemi ingert ébreszsen, mely ezen tudat hiányában elmaradna. A szaglás, hallás, látás, majd minden érzékszerv birhat itt befolyással. Mások a nők testi a lelki tulajdonságai által nem is érintetnek, ők bizonyos helyzetek, cselekedetek, történetek vagy képzelődések varázsának rabjai. Oly lény, mely őket rendes körülmények között hidegen hagyja, valami különleges helyzetben, különös körülmények összejátszásakor, egy bizonyos bangulatban reájuk nézve veszélyes lehet.

Nem szabad lebecsülnünk a lelki benyomások, képzelőtehetség és beképzelttség befolyását, de azt túlbecsülnünk sem szabad. A testi hogylét éppen ily nagy szerepet játszik. Dolgok, melyeket máma józan állapotban megvetünk, holnap ittassan, éhesen, jóllakottan aggodalom nélkül megcselekszünk. Oly egyén, ki máma nemileg majdnem érzéketlen, néhány nap mulva, bizonyos ételek élvezése után, testi gyengeség pillanataiban, egészen zabolátlan.

Hosszu alvás, testi nyugalom érzékiessé tesz, nehéz munka visszaszorítja a nemi ingereket. Alapjában véve a nemi élet azon sok csodák egyike, melyeket nem fogunk megérteni sohasem egészen a itt törvényekkel közbelépni, igen nehéz.

Ennek meg kell azonban történnie, ha erkölcsösségről nem akarunk egészen lemondani. A különböző népek tehetségük szerint az ilyen zabolátlanságot némileg korlátozandó, különböző törvényeket hoztak. Oly dolog, melyet a néger megengedettnek a természetesenek talál, nálunk becsteleunek a természetellenesnek tekintik. Ily nevelt nézetek szintén befolyásolják nemi érzékünket, bármennyire is állítják egyesek, hogy a nemi érzés ellenállhatatlan a nevelés által érinthetetlen természeti ösztön.

A nemi ösztön nem ellenállhatatlan. Minden ellenkező felfogás téves. A legkiméletlenebb, legérzékiesebb, állatias kéjgyilkos is uralkodik magán, ha jön a csendőr.

Ezer és millió ember létezik — a létezett mindenkör — kik teljesen elfojtották nemi ösztönüket, mert a körülmények által kényszerítve annak gyakorlásáról le kellett mondaniok. Ezek között egyesek szerencsétlenül érezhetik magukat, többnyire azonban egészen boldog emberek.

Hasonló helyzetben vannak tehát ezen egyének, mint a nemileg pervesek a kénytelenek tehetetlenségüket eltűrni. Nem lehet tehát megérteni, hogy miért legyünk ezekkel nagyobb részvétellel, mint amazokkal?

„Igen ám, de ha azok korlátjukat áttörik, nem lesznek megbüntetve.” Ez sem áll. Ha nemi tétlenségre ítétek oly módon tesznek eleget ösztönüknek mi nempünk felfogásának természetellenesnek a undoknak tünik fel, úgy igenis meg lesznek büntetve és pedig nem is enyhén.

Szülők, gyámok, intézetek vezetői, kik a gondozásukra bizottakkal szemben feledkeznek meg magukról, emberek, kik állatokkal fajtalanságot követnek el, kik áldozatukat tehetetlen állapotba hozzák vagy meg is ölik, hullafertőzők, mindazok kik erőszakkal vagy fenyegetéssel erőszakolják ki a nemi érintkezést, mindezen erkölcsontrók megbüntetettnek. Az is, ki egy gyermekkel szemben feledkezik meg magáról, legyen az bár már nemileg érett a magamagát kínálja is fel, büntetés alá esik.

A legjobb órák,

legszilárdabb ókszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, ugy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

utóháznál Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

Miért álljon meg tehát a büntető bíró éppen a «per-vers» ember előtt? Talán ennek nehezebbre esik, hogy hajlamait fékezze, mint a kéjgyilkosnak, a jellemtelen gyámnak stb.? Vagy ő talán kevésbé gyalázatos?

«Ha így gondolkodunk, akkor minden csábitót meg kellene büntetni, még ha nemileg természetszerűen is járt el.»

Mégis valamivel más dolog ez. Hiszen nem akarunk



A betléri vadászatokról. — Henrik porosz és József magyar királyi herceg a szádvári erdőben.

Persze áldozatait nem testileg öli meg. Ezt az előbb említették részben szintén nem teszik. De azért erkölcsi tekintetben teszi őket tönkre. Mielőtt egyet találna, ki magát odaadja neki, hányszor sérthette meg ajánlataival mások erkölcsi érzékét s hány előbb mitsem sejtő emberben óbreszthette fel a bekövetkezendő erkölestelen cselekedetek csiráját!

minden házasságon kívüli nemi érintkezést megbüntetni, hanem csak azt, mely a nálunk uralkodó nézetek szempontjából természetellenes s visszataszító gyanánt tűnik fel.

Ezen melléki biányzik a férfi s nő közötti nemi érintkezésénél, bár az oly alakulatokat is vehet fel, melyek az egyiknek vagy a másiknak visszataszítóknak

letszenek. A nemileg természetesen érző az erkölcs elteni vétkeinel nem is nyugtalanittatik azon tudat által, hogy olyant cselekszik, mi általában természetellenesnek tekintetik. A természetellenes kívánalmakat táplálót pedig éppen ezen érzés nyugtalanítja; ő tudja, hogy pépének és az országnak erkölcsi felfogásaival óhaja össze nem fér s ez kell, hogy hajlamait fékezze, ő tudja azt, hogy kívánságai, vagy inkább azok érvényesítése miatt polgártársai őt megvetik; ez kell, hogy bénítsa érzékiességét, mint egyáltalában a szégyenérzet — legyen az öröklött vagy nevelt — a legjobb óvszer erkölcstelenségek ellen.

Azon nemileg ferde bajlamu, ki mindezen korlátok kal nem törődik, erkölcsi tekintetben sokkal alacsonyabban áll mint az alkalmilag megbotló természetesen érző, mert több szégyenérzetet kellett magától eldobnia, mint emez. Természetes, hogy a nemileg természetesen érzők között is vannak alacsony, olyankor rettentő alacsonyan álló emberek, itt nem is kell mindjárt a kerítőig elmenni.

Ezen feleslett emberek éppen annyi erkölcsi kárt okoznak, mint a társakat kereső nemileg ferdek.

Sokszor felbozotik, hogy a nemileg ferdek senkiben sem tesznek kárt, ha csendes magányban, közös egyetértésben cselekednek, mert hiszen a hasonlón gondolkodón nincs mit rontani! Társakat keresve sokszor már megütközést keltenek, mert nem akadnak mindig rokon-gondolkodásura s a természetellenes érintkezés — sajnos — nem is szoritkozik csupán ferde hajlamuakra. Pénzzel sokat lehet elérni s a rossz példa rugályos. Sok minden hat ragályosan, miről azt nem is sejtik nők. Pl. az öngyilkosságok. Azok, kik a nemileg ferdek által elcsábítottak, éppenséggel nem mindig hasonérzelműek, hanem képesek voltak s képesek is arra, hogy természetes nemi érintkezést folytassanak.

A történelem tanít bennünket, hogy egész népek estek a leggyalázatosabb erkölcstelenségbe s éppen ilyenkor öltött a férfiak közötti nemi érintkezés hihetetlen mérvet.

Ez mégis csak gondolkodás ejtsen bennünket. Ily tünetek mindig a népek homlásokor léptek fel, midőn az étvágy és érzékiesség minden nemesebb érzést túlszárnyalt. A császárság rómaiai szinte sportként üzték a fűszerelmet mint olyasmit, mi a jó modorhoz tartozott. Csak nem gondolja senki, hogy mindezek szerencsétlenek voltak, kik másképpen cselekedni nem tudtak; nők voltak s gyermekük is volt. A mai perversék is kevésbé hajlamu miatt szerencsétlenek, mint inkább azért, mert annak kielégítése megbüntettetik. Ezek rendszeren nem oló emberek, kik más nemi ténykedésre képtelenek, hanem miután a nő iránti szerelemtől megcsömörlöttek, azt megunták. Ezeknek sokszor feleségük s gyermekük is van. Tekintsünk csak a törvénytörző

termekbe. A bűnös emberek rajához viszonyítva csekély az igazi perversék száma.

Csak képzeljük el hová vezetne, ha a férfiak közötti nemi érintkezés nem korlátozhatnék. Miután attól, hogy utódok alakjában ezen érintkezésnek költséges következményei lesznek, nem kell tartani, az nem is sejtett mérveket öltene, mert hiszen az, mi tiltva nincs, tudvalevőleg megengedettnek tekintetik. A jelenleg uralkodó felfogások még túlbatalmasak abhoz, hogy ez rögtön bekövetkezzék, idővel elmulna azonban a még meglévő idegenkedés s végül nálunk ugyanazon állapotokkal találkozánk, mint a régi Rómában. Mindenekelőtt borzasztóan elterjednének a nemi betegségek, a házasságon kívül élők s a szerencsétlen házasságok száma nőne és kibővödne férfaink ideg- s testi ereje a kicsapongásokra való alkalmak szaporodása következtében.

A férfi s férfi között való nemi érintkezés számára büntetlenséget biztosítandó, a nő s nő közötti érintkezés büntetlenségére utalnak; a mi az egyiknek megengedett, arra a másik is igényt emelhet.

Igen ám, de a törvényeket férfiak alkották s ezek előtt a nő eddig mindig egy rejtély volt. Ezért tartózkodtak tehát annak nemi körletébe való túlságos beavatkozástól. Ez van bizonyítva, hogy nők között is előfordul a hason nem iránti szerelem, csak sehol sem tapasztaltatott, hogy oly undok alakot öltene, mint a férfinal, vagy hogy nyilvánosan annyi szó tárgyát képezte volna. A nőnek sokkal finomabb a szégyenérzete, vagy legalább nagyobb a féltő tartózkodása — míg el nem bukott — mint a férfié. *A tisztesség és erkölcs övei nem a férfiak, hanem az anyák.*

Sokkal több rábeszélő és csábító művészet szükséges letéríteni egy nőt a helyes utról, mint egy férfit csábítani a házasságon kívüli nemi érintkezésre.

Kivétel természetesen mindkét oldalról létezik. A bukkott nőt általában nőtársai jobban megvetik, mint az erkölcstelen férfit férfitársai.

A nő továbbá sokkal gyakrabban van testileg akadályozva (havi tisztulás, terhesség, gyermekágy, a nemi élet korábbi elhalása), hogy nemi ingert keltsen vagy annak hódoljon, mint a férfi.

Mindezen okoknál fogva a nők közötti nemi közlekedés sokkal nehezebben fog elterjedni, mint férfiak között. A történelem legerkölcstelenebb korszakaiban is ritkán hallunk valamit nőknek egymás között való nemi életéről; ott, hol hallunk róla valamit, az nem érint bennünket oly kellemetlenül. Azért láttuk magunkat kényszerítve, hogy a nő nemi életének szabadabb teret hagyjunk. Éppenséggel nem érint bennünket kellemetlenül, ha nők legesekélyebb jelentőségű alkalmakkor ölelkeznek s csókolódnak, ha gyermekeiket olykor igen megrázó módon dedelgetik, míg ellenben férfiaknál ez előttünk utálatos. A nemi élet a legsajátosabb tulaj-

A magyar királyi csendőrség szives figyelmébe!
Minden csendőr, ki órát, ékszer, gramofont vagy bármily más értékeset akar vásárolni, nálam következőkép beszerezheti: 40 kor.-ig havi 4—5 kor., 60 kor.-ig havi 5—6 kor., 80 kor.-ig havi 7—8 kor., 100 kor.-ig havi 9—10 kor., 150 kor.-ig havi 12 kor., 200 kor.-ig havi 18 kor. Ezen felül egyezés szerint. Az óráknál 10 évi jótállás, feltétlen tisztességes kiszolgálás. — 1 gramofon kitűnő kivitelű, 20 darabbal (10 nagy dupla lemezzel, 100 tával), portómentesen 100 kor., havi 8 kor. részletekben. Több részletnél szívesen hátról jövök, mintán évi bérletjegyet van. Kérjen árjegyzéket.



Brucker Győző Nándor és Tsa
magyar műórák és műótvós
Győr, Kazinczy-u. 15. sz.



Lőállásban.



A betléri vadászatokról. — Vaddisznók és rókák teritéken, a szádvári erdőben.

dona ennek a rejtélynek: a nő. Csak a legnagyobb szükség kényszeríthet bennünket, hogy itt közbelépünk s erre jelenleg nincsen ok.

Nem is hallani, hogy a nép a ferde hajlamu nők ellen törvényhozási közbelépést követelne, míg ellenben az egészséges néperzék látni akarja, hogy a férfiak közötti érintkezés büntetetik, legalább az északi fajú nép. A nép védve akarja látni az évezredekben át fejlődött s bevált erkölcsi nézeteket, ezt semmiféle tudományossággal és fondorlattal elvitatni nem lehet.

Mégis csak jobb, ha az aránylag csekély számú perversek között, kik nem tudják magukat önmegtartóztató életre kényszeríteni, egyszer az egyik — bár sajnáljuk őt — meg lesz büntetve, mint hogy rosszul értett könyörületből, a természetes nemi érintkezésre vonatkozó nézeteinknek számtalan átbágóit a tömegre eresztjük. Jobb ha egy tag romlik el, mint az egész nép.

Azért vannak törvényeink, hogy a nép egészséges maradjon s az ő nézetei jussanak érvényre; a köznek s nem a különcnek szolgáljanak s így az ellen, mi népünk többségének nézete szerint káros, küzdeniök kell.

Ha tebát a nemileg ferdek közöttünk élni akarnak, önmegtartóztatást kell gyakorolniok; ezen kívánság nem túlkegyetlen. Tőlük, ha szellemileg egészségesek — s ők ilyenek akarnak is lenni — önmegtartóztatást éppen úgy követelhetünk, mint azt hajadon nővéreinkkel s leányainkkal, katolikus papjainkkal, a barátokkal s apáczákkal teszszük. A ferde hajlam nem oly erős, hogy annak érvényesülése ne legyen az akarat által leküzdhető.

Perversek, kik a legjobb akarat mellett sem fékezhetik hajlamukat, kik ellenállhatatlan kényszer batása alatt cselekednek, mint betegek, mint szellemileg korlátozottak itélendők meg s ezeket mai törvényeink is bántatlanul hagyják. Szükség esetén intézetbe való elbelyezés által a köz számára ártalmatlanokká teendők. Ily betegeknel a beteges állapot a legtöbb esetben bebizonyítható, miután az akaratörök ily nagy mérvű csökkenése esetében az orvos egyébként is zavarokat fog találni az idegrendszerben, melyek a beteges állapot mellett bizonyítanak.

A büntetés által tebát nem azok sujtatnak, kik, magukat fékezni nem tudják, hanem azok, kik magukat fékezni nem akarják.

Ezek között a ferde bajlamuaknak, vagy szellemileg fogyatékosan fejlődöttnek enyhítő körülmények tudhatók be, de ők sem egészen ártatlanok.

Szellemileg és testileg egészséges embereknek, kik bebizonyíthatóan nemi érzékük természetes kielégítésére képesek s arra képesek is voltak, valóban nincs szükségük arra, hogy újabb s újabb élvezetek iránti zabolátlan vágyból, vagy kivált pénzért, még más örömeket

keressenek. Ezekkel nem kell könyörülettel lenni, ezek minden méntég látszata nélkül bünösek s ez alkalmasint a nagy többség is!

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Lopás?

Irta: H. Gy.

Az n—i fürdőhelyen történt a főevad elején, mikor a különben gyéren látogatott fürdőtelep a legelegánsabb közönséggel volt tele.

Káros Sz... grófnő volt, a ki sokáig az udvarnál tartózkodott, de a közelmúltban magyar mágnáshoz menvén nőül, az n—i fürdőben töltötte a nyarat.

Reggel hét óra volt csak, de az ivókut környéke tele volt vidám, jókedvű hölgyközönséggel. Baba arczu nevető asszonykák világos nyári reggeli pongyolákban sűrögtek-forogtak az ivókut körül, tarka, kedves képet nyujtva a csendes szemlélőnek.

A grófnő észrevétlenül elkerülte a vidám társaságot s gondolatokba mélyedve tért le a keskeny erdei utra. Látszott rajta, hogy valami kellemetlen esemény behatása alatt áll, mert máskor oly gondtalan, derüs arca bánatos, halavány volt.

Mintha félálomból ébredt volna fel, a mikor őt a mellette elhaladó őrmester tiszteletteljesen köszöntötte. Alig fogadva az üdvözlöt, tovább sietett.

Csakhamar visszafordult azonban s megszólította az őrmestert.

— Megbocsát őrmester úr — úgymond, — hogy egy nagyon különös s reám nézve nagyon kínos ügyben kérjem ki támogatását.

— Parancsoljon, méltóságos asszonyom, rendelkezésre állok.

— Köszönöm! De nem is tudom, hogyan is kezdjem — felel a grófnő látható zavarban — olyan rejtélyes az eset, annyira kínosan ért, hogy azóta nem vagyok képes gondolataimat rendbeszedni. Már minden tudományom cserben hagyott s csak most — véletlen találkozásunk révén — jutott eszembe az esetet önnel közölni. Hátha vissza tudnám kapni eltűnt órámat!

— Hogyan? Meglopták méltóságos asszonyom?

— Igen! Azaz nem tudom! Három napja biányzik az arany óram lánczostól együtt s nem tudok nyomára jutni. Bár értékes óra volt, de főleg azért sajnálom nagyon, mert M... főherczegasszonytól kaptam nászajándékba.

— Kár volt rögtön nem értesíttetni bennünket, azóta már esetleg kezeink között volna. Feltétlenül megejtjük a nyomozást s mindent el fogok követni, hogy az óra megkerüljön.

— Ép a nyomozástól félek — válaszol a grófnő. — Hova gondol őrmester úr, ha nyilvánosságra kerül az ügy, tönkre van téve a fürdő jó hírneve s inkább elszenvedem az ereklye elvesztét, semhogy ez bekövetkezzék.

— Méltóztatásék reánk bizni az ügyet — válaszol önérzetesen az őrmester — feltűnés nélkül fogunk hozzá; — szükségünk van azonban egyes adatokra,

Canz, kőszvény, reuma
Ideges fejfájás, hűlés,
Idegbaj, mindennemű
csontbántalmak ellen
kiváló hatásának bl-
zonyult szer

AZ ERŐSÍTETT
CAPCINE (PAPRIKA) KENOCS

Ezekre menő bálszarok bizonyítják, hogy mily kiváló hatása van. Valódi csak nálam kapható.
Kis tégely 1 K., nagy tégely 2 K.

Az ár és a f. postaköltség
beküldése után vagy után-
vétel küldve

Szenthe Lajos gyógysz.
Budapest, Damjanich-utca 2.



A betleri vadászatokról. — A vadásztársaság a szulovai vadászcastély előtt.

a melyeket csakis Méltóságod adhat meg. Kegyeskednék meghatározni egy időpontot, a mikor a szükséges felvilágosításokat megadni és egyuttal lebetővé tenni méltóztatnék, hogy személyesen is szemügyre vehetném a helyet, a honnan az óra eltűnt.

— A mit tudok, — azt hiszem — itt is elmondhatom, a hol jelenleg nem zavar bennünket senki; de előre is kérem őrmester urat, ha csak lehetséges, mellőzze lakosztályom átkutatását, mert az óra nincs ott, ezt biztosan tudom. Félek tőle, hogy valami kiszivárog s az még kellemetleubbül érintene.

— Nem arról van szó, hogy Méltóságod lakosztályát átkutassam, csak tájékozódni akarok annak fekvése felől, tudnom kell, hogy aznap, a mikor az óra eltűnt, kik fordultak meg Méltóságodnál, komornáját, a ki — tudtommal — állandóan Méltóságod körül tartózkodik, szintén czélszerű volna kikérdezni, egyébként is a siker érdekében sok oly adatra van szükségem, a melyek talán Méltóságod előtt jelentékteleneknek látszanak, de mégis nagy fontosságúak lehetnek. Ép ezért igen kérem Méltóságodat, kegyeskedjék az egész esetet — s a mennyre csak lehetséges — teljes részletességgel velem közölni, hogy a szükséges intézkedéseket Méltóságod óhajához képest feltűnés nélkül, megtehessem.

Az őrmester biztató szavai jó benyomást tettek a grófnőre, kinek előbb oly balavány, buskomor arcza lassan felderült s pár pillanatnyi gondolkodás után elmondotta a következőket:

— Kedden meglehetősen nagy társaság volt nálam. A hölgyeknek külön szerviroztattam az erkélyen. Tea közben — közkivánatra — megmutattam az immár elveszett órát, a mely — határozottan emlékezem — a társaság eltávozta után az asztalon maradt. Szétosztás után bálószobámba mentem, a hol még megirtam egy

levelet s azután nyugalomra tértem. Az asztalt komornám hozta rendbe, a ki — állítása szerint — szobámból távozva, szintén lefeküdt. Tegnap szükségem lett volna az órára. Tüvé tettem az egész bázat érte, de nem találtam sehol. Komornám is határozottan emlékszik reá, hogy az órát az asztalon látta, de hogy az mikép tűnt el onnan, arról halvány sejtelme sincs. Nem lehet másképp, minthogy valaki felhasználta az időt, a míg ő az ezüstöt az ebédlőben elzárta, valahogyan felmászott az erkélyre s elvitte onnan. Komornám már öt éve áll szolgálatomban, feltétlenül megbízom benne s kizártnak tartom, hogy ő lenne a tolvaj.

— Mikor oszlott szét a társaság?

— Körülbelül este tíz órakor; mert 11 óra volt, a mikor én elzárkoztam.

Ez az egész, a mit mondhatok, többet nem tudok.

— Különös eset — válaszol az őrmester — de remélem, felderítjük! — Egyelőre csak arra kérem Méltóságodat, hogy ma este szintén az erkélyen méltóztatassék vacsorálni s — a mennyiben nem lenne terhére — csak tíz órakor visszavonulni. A komornának ne méltóztatassék semmi különös parancsot adni, szeretném, ha ma ép úgy végeznék az asztalbontást, mint kedden.

Azzal üdvözölve a grófnőt, távozott és egy nagy kerülővel a grófnő villája felé vette útját, megtekintendő az erkélyt, a honnan az óra eltűnt.

Az erkély 6—7 méter magasságban volt a földtől s oszlopokon épült. Az oszlopok körül mintegy 20—30 centiméter magas pázsit. Az oszlopokon semmi nyoma a mászásnak, a pázsit érintetlen volt. Egészen közel azért nem ment a villához, mert kerülni akarta a feltűnést, de azért — a mennyre lehetett — jól szemügyre vett mindent. Semmi nyom.

Az őrmester — hazaérkezve — újból átgondolta a

grófnő előadását, a mely édes-kevése támpontot nyújtott arra, hogy a nyomozás sikeresen lebonyolítható legyen. Egész nap nem tudott megszabadulni attól — a grófnő elbeszélése közben támadt — nézetétől, hogy lopás nem történt, az óra csak elkallódott s annak előbb-utóbb elő kell kerülnie.

Előkelő, vagyonos társaság volt ugyanis a grófnőnél, a kiket az óra elidegenítésével még csak gyanúsítani sem lehet, annál kevésbé, mert hiszen az — a grófnő határozott állítása szerint — az asztalon maradt. A többi cseléd az időtájt sem az erkélyen, sem a lakosztályban nem járt; a komorna maga végezte az asztalbontást s csak addig nem volt az erkélyen, a míg az ezüstöt elzárta. Rövid idő, a mely alatt senki az erkélyre fel nem mászhatott.

Töprengésében azon vette magát észre, hogy öreg este lett.

Vacsora után — önönmagát vezényelve ki fürdő-ügyeleti szolgálatba — felszerelt s a fürdőtelepet körüljárva, észrevétlenül megállott a grófnő villájával szemben, a honnan az egész erkélyt áttekintette.

Egy magas tölgy árnyéka teljesen fedte esetleges kíváncsi szemek elől. A komorna ép hozzáfogott a terítéshez s nemsokára megjelent az erkélyen a grófnő is, szokott helyét elfoglalva.

Olomszárnyakon repült az idő, de végre mégis csak tíz óra lett s a grófnő visszavonult. Rövidesen reá a komorna az ezüstöt s a tányérokat vitte ki. Ekkor tíz óra nyolcz perc volt. Már három perc múlva újból megjelent az erkélyen, összeszedte az asztalterítőt és azt, az erkélyen áthajolva, kirázta. Pár perc múlva sötét lett az erkély s az őrmester a villa másik oldalára ment, a hol a grófnő lakosztályából még gyér világosság látszott előtörni, de alig egy fél óra múlva sötétben állt az egész épület.

Nem észlelt semmi különösét s töprengve, gondolataiba elmélyedve foglalta el előbbi helyét az erkélylyel szemben. Lelki szemei előtt végigvonultak a történetek s a mikor elmékedése közben odaért, hogy a komorna az abroszt az erkélyen át kirázta, a rejtély kulcsát meg vélte találni.

Az óra az ábroecon maradt. Hátha a komorna gondatlanságból kizárta s az még most is a buja fű között fekszik? Valószínűtlen ugyan, de azért nem lesz kár egy kisé a pázsitot átkutatni.

Az eszmét követte a tett.

Pár pillanat múlva a drága és ellopottnak hitt ékezer teljes épségben kezei között volt.

Nem lehet leírni azt az örömet, a mely eltöltötte az őrmestert, a ki magában már előre kiszinezte azt a jelenetet, a mely majd holnap a grófnő és közte fog lejátszódni! Bűszke volt leleményességére!

Hazaérkezve, az órát maga elé tette az asztalra. Szép, drágakövekkel kirakott, művésziiesen kidolgozott óra volt. A drágakövek a lámpa gyér fényében úgy csillogtak, mint barmatesepp a napsugárban.

Lefeküdt, de nyugvásról szó sem volt, mert még álmában is foglalkoztatta az ügy. Betörők jártak a grófnő lakásán, elvitték az összes órákat a lakásból, de ő valamennyit visszaszerezte... Ott ketyegtek az órák a szobában oly lármát csapva, mintha csupa szélmalom kelepelne a feje körül...

Felébredt. Álom többé nem jött szeméire. Ittgel három órakor már fenn volt s kábult fővel indult az

erdő felé, a honnan egy bosszu séta után ép akkor érkezett vissza, a mikor már lassan ébredni kezdtek a fürdőtelepen.

Rendbe szedve magát, idejében a kut környékén foglalt állást, hogy a grófnőt szem elől ne téveszesse. Mintegy félóra múlva megpillantotta, a mint az egyik fasorban lassan sétálva közelgett.

Az őrmester feléje ment, elővette a papírba gondosan elcsomagolt oreklyét, a melyet — rövid köszönés kíséretében — azzal nyújtott át a meglepett grófnőnek, hogy lopás nem történt, mindössze egy kis vigyázatlanság, a mennyiben a komorna az órát láncostól együtt lerázta az erkélyről s azt ott találta meg a fűben.

Mire a grófnő meglepettségéből magához tért, az őrmester már seholsem volt látható... megszökött hállalkodó szavai elől.

Az óra megkerült volna, de még nem volt tisztázva az a kérdés, mikép történhetett meg az, hogy a komorna nem vette azt észre, a mikor az asztalterítőt kirázta. Hisz az egy nehezebb tárgy, a mely rendes körülmények között nem kerülhette volna el figyelmét?!

Egy oly körülménynek kellett tehát közrejátszani, a mely figyelmét teljesen lekötötte, egészen más irányba terelte.

Ez érdekelte őt most leginkább.

A minden irányban és legszorgosabban megejtett pühatolás is eredménytelenül maradt, jóllehet az őrmester a komorna minden lépését megfigyelte.

Lassanként már feladta a reményt, hogy ennek nyitjára találjon, a mikor pár nap múlva találkozott a járásbírósi irnokkal, a ki tudtára adta neki, hogy a grófnő komornájával tegnap jegyet váltott s rövidesen megtartják a lakodalmat, a melyre őt is meghívja.

— Mondd csak — kérdi az őrmester — nem emlékszel arra, mikor volt a grófnőnél az utolsó estély?

— Dehogynem! Kedden! Nem szeretem ezeket az estélyeket, mert ezeken a napokon mindig csak késő este tudok menyasszonyommal egy pár szót váltani. Kedden is fél tizenegy lehetett, a mikor láthatam. No de már nem tart soká! Ejősz ugy-e az esküvőre? Nagyon szeretném, ha ott lennél!

— Ha csak lehet, ott leszek! Isten veled!

Kezet szoritottak és elváltak.

Most már tudta az őrmester, hogy miért volt azon a keddi estén oly szórakozott a komorna.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A fegyenczek.

Bertillon, az ismert nevű francia tudós, a ki különösen a büntetettek s bűnösök koponyaalkulátóinak tanulmányozásával foglalkozik, egy francia folyóiratban érdekes közleményben ismerteti a francia deportáltak életét és azok egyéniségét. Bertillon leírása után például a három Salut-sziget, a hol Franciaországnak legnagyobb ipartelepei vannak, már korántsem tűnik fel olyan borzalmasnak, mint Guyana partvidéke, a melynek az említése is szinte borzadályt kelthet az emberben. A hajóút magában véve kellemes és üdítő, bár az odaszállított fegyenczek a tengeri út gyönyörűségei-

BUTOR

készpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
ERENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

tak ki a különböző vadászterületekre, majd megtekintették a betléri park 150 holdas medvekertjét, a sziliozei jégbarlangot s más nevezetesebb erdőrezerveket, a bolvaddisznókra és rókákra vadásztak. Az egyes kirándulásokokat mindannyiszor pompás vadászlakoma követte, a melyek alatt *Palócz Kálmán* kitűnő rozsnói cigánybandája szórakoztatta a főúri társaságot. *Henrik* berce az *Andrássy* grófok szivélyes és magyaros vendég szeretete által annyira el volt ragadva s oly jól érezte magát az illusztris társaságban, hogy egy újabb látogatásra is ígéretet tett és kilátásba helyezte, hogy akkor öccsre: *II. Vilmos* német császár is el fog jönni, a ki — tudvalóvól — szintén igen szenvedélyes vadász és gyakran szerencsételti főúrainkat magas látogatásával.

HIREK.

A nagyváradai m. kir. csendőrtovábbképző és altisztis iskolának illusztris vendégei voltak a napokban. Folyó hó 11-én ugyanis hindi *Szabó László* miniszteri tanácsos, a belügyminiszterium V. főosztályának főnöke és *Oláh Ödön* alezredes, a belügyminiszterium csendőrségi osztályának vezetője Nagyváradra utaztak, hogy a kísérletképpen egy év tartamára felállított iskolát megismerjék. *Szabó* miniszteri tanácsos Ő Múltóságán látottak és hallottak felett a parancsnok és előadó tisztikar előtt legnagyobb elismerését fejezte ki, többek között bangsúlyozottan kiemelve, hogy mily kiváló és szakszerű oktatási módszer mellett a legénység egyöntetű és egységes kiképzése végre elértek s a testületi szellem erősödik. A legénység batározott és igen jó feleleteket adott. Ezen körülmény, de különösen a közbiztonsági szolgálat érdeke elsősorban kívánatosnak teszik, hogy ezen iskola állandósítsassék. A miniszteri tanácsos ur kilátásba helyezte, hogy az iskolát valószínűleg gróf *Hadik János* belügyminiszteri államtitkár ur Ő Nagymúltósága is meg fogja látogatni. Az elismerés ily spontán megnyilatkozásához úgy az iskola parancsnokának, valamint tanári karának csak gratulálni tudunk.

Egy rablógyilkosság kiderítése. Folyó évi szeptember 22-én a krassószörény megyei Maceviceken *Akimovics Darinka* varróleányt, délelőtt 10 és 12 óra között zsinnegel megkötözték és nyakát elvágva, meggyilkolták, szekrényből pedig — a hol egy borítékban 800 korona papírpénz is volt — 40 korona elkövetéssel elloptak. Az ismeretlen tettesek a bűntény elkövetése után, a legkisebb nyom vagy bűnjel bátrabagyása nélkül, távoztak. A főbenjáró büncselekmény nyomozására a szerbposzezsénai, az új- és ómoldovai őrsokről összpontosított bat főből állott járőrnek, nagy körültekintéssel vezetett bosszabb nyomozás után a rabló gyilkosság tetteseit, *Zsivkovics Sándor* és a *Vlada* testvérek, valamennyien macevicei lakosok személyében sikerült kiderítenie, kik a járőr által elfogva, a bűnjelekkel együtt a fehértemplomi kir. ügyészségnek átadattak.

Lopás. A betlenbáza-klicsovai vasútállomás épületének az állomási előjáró lakásul szolgáló emeleti helyiségéből, december 2-án éjjel 10 és 12 óra között, betörés útján, egy szekrényből a Fakereskedelmi r. t.

kárára 3600, Deutch fakereskedő kárára 368 K 70 fill., Cserta Lajos állomási előjáró kárára 130 és a Musó G. és Társa fakereskedő cég kárára 80, összesen 4178 K 70 fillért elloptak. Az ismeretlen tetteseket *Simon Lajos* őrmester klicsovai őrsparancsnok kilencz csendőrrrel nyomozza.

Gyászhir. *Móritz Ferencz* ez. őrmester, na yzsámi őrsparancsnok, december 4-én, 38 éves korában, szivbillentyűrepedés következtében, Temesvárott megbalt. A váratlanul és korán elhunyt igen derék altiszt ravalára, hozzátartozóin kívül, koszorút helyeztek: a temesvári szárny tiszti-, altisztikara és legénysége, a na yzsámi őrs, a kerület altiszti kara és az altiszti iskola. Hült teteme december 6-án, a temesvári szárny tisztikarának és nagy számban megjelent bajtársainak részvétele mellett, a temesvári sirkertben helyezettett örök nyugalomra. Nyugodjék békében!

Kérelem. Az Abauj-torna megyében Buzita községben állomászó *Sarkadi Mibály* csendőr kéri az 1908. év első felében a máramarosszigeti őrsön szolgált *Kandra György* csendőrt, valamint *Derecskai István* csendőrt, a kivel 1905-ben Kassán a próbacsendőri tanfolyamot együtt végezte, hogy czimüket vele tudassák.

KÜLÖNFÉLÉK.

Sülyedő város. Scranton pennsylvaniai bányaváros az a veszedelem fenyegeti, hogy teljesen bele fog süppedni a földbe. Egy nagy része már úgyis besüppedt. A város alatt egy társaságnak hatalmas szénbányái buzódnak el, szinte közvetlenül a házak alatt. A város alatt már kibányászván minden szén, a támasztó gerendákat kiveszték, s ennek következménye az lett, hogy a város hol itt, hol amott pár méternyre besüppedt a földbe, áttörvén az alatta lévő keskeny földréteget. Az első földcsuszamlás óriási terjedelmű volt, egész utcák változtak romokká s száz meg száz család maradt bajlók nélkül. Ezt kisebb-nagyobb süppedések követték. Az átlagos sülyedés csak négy méter ugyan, de ez elegendő arra, hogy a házak elpusztuljanak. A városnak roppant groteszk külseje van, a földszintes bányászházak egészen, az emeletesek pedig nyakig sülyedtek a földbe. A közuti vasút sinei olyanok, mint óriás lyukak fölött kifeszülő pókháló. Közvetlenül a város előtt egy egész vonat sülyedt el. Emberélet eddig nem esett áldozatul, de súlyos sérülést sokan kaptak.

Az emberi test súlya. Az ember testtúlya a kor, a nem, a táplálkozási viszonyok és a nagyság szerint változik. Már régóta ismert tény, hogy a testtúly összefüggésben van a testmagassággal és ismerve az egyik mérték-számát, könnyen kiszámítható belőle a másik. Az ember körülbelül 25 éves koráig nő, akkor azután megállapodik. Hasonlóképpen testtúlya is 25 éves koráig gyarapodik; normális viszonyok között innen egészen 60 éves koráig testtúlya nem változik, azontúl pedig lassan fogy. A testtúly és a testmagasság változásaiiban tebat bizonyos törvényszerűség észlelhető, a melynek segítségével, feltéve, hogy a testmagasság arányos és a táplálkozás rendes, könnyen következtetünk az egyikből a másikra. A testtúly és a testmagasság közötti összefüggést *Broca* francia tudós foglalta törvénybe. Eszerint az ember normális súlyát kilogrammokban az a szám mutatja, a melyet úgy nyerünk, hogy a centiméterekben kifejezett testmagasságból levonunk 100-at.

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást simulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti **Beretvás Tamás** gyógyszerész **Kispest**en. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

Így például a 170 centiméter magas ember 70 kilogramm súlyú. A Broca-féle törvény a megvizsgált esetek 70 százalékánál vált be, az esetek 27 százalékánál pedig megközelítő pontosságú eredményt szolgáltatott.

Az emberévők áldozatai. Egy amerikai hadihajó kötött ki a minap Manillában. A hajó egy angol embert hozott magával, a kit az Admirális szigetek közelében a nyílt tengeren szedett föl a hajó legénysége. A szerencsétlen rettenetes állapotban volt: napok óta étlen-szomjan hánykódott gyöngöe sajkájában a tengeren. Borzalmas kalandját így beszélte el a tengerészeknek: Két angol társával és három kínaival indult el egy kis vitorláshajón Hongkongból, hogy Ozeánia apró szigetei között ezirkáljon. Gyanútlanul kikötöttek az Admirális-szigetek egyikén. Csakhamar körülfogták őket a benézültek, elvették fegyvereiket és bezárták őket egy földalatti helyiségbe. Másnap két társát s a három kínait leölték és felfalták őket rémea ünnepi szertartás közben. Őt is meg akarták ölni az emberévők, de miközben társaival végeztek, sikerült elmenekülnie. Felkapott egy törekeny esolnakra és kivezett rajta a nyílt tengerre, a hol aztán az amerikai hadihajó megtalálta.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emélfogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatos kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdezőzködéseknek eleje vétessék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Sz. S. esendőr Horhát. 1. Igen. 2. A btkv. 342. §-a világosan intézkedik, tehát az Ön által vázolt esetben is a bünvádi eljárás csak a mértett föl indítványára indítható meg.

B. cs. ez. őrsv. Olyan kérdést tett fel, a melyre kimerítő választ adni teljesen lehetetlen, mert a hány az eset, annyiféle az eljárás. Ha a tömeg túmadólag nem lép föl, közvetlen veszély nincs, akkor némely esetben a jóakaratu figyelmeztetés is eredményhez vezet. Ilyenkor nagy tapintatlanság volna, egy indokolatlan fellépéssel lángra lobbantani az izgalomtól áthövítt kedélyekben lappangó tüzet; az esetben a megőrsítést havárni tanácsos. Túmad azonban a tömeg és a jóakaratu figyelmeztetés csak kiáltó szó a pusztában, akkor helyt kell állani minden körülmények között, még ha az életébe körül is esakújének, azért fogadalmának becsületos megtartása. Inkább lösi bulált halni a harcra diadó mezején, mint gyáván meglátrálni.

Lovascsendőr. 1. Fényképét rendelkezése helyére juttattuk. 2. Nézze meg lapunk 1908. évi 33. számában közreadott táblázatát, abból megtudhatja. 3. Kérdése még korni.

N. őrm. Meesekcsuholes. Olvassa el lapunk f. évi 26. számában «R. A. cs. ez. őrsz. Purlug» alatt adott válasznkat.

B. J. esendőr Szádalmis. Szolgálati ügy. Nyudljpótló. Ugy tudjuk, a közel jövőben.

L. B. I. Se meddig nem. 2. Ha közvetlenül lépett át, akkor nyugdíjra, ellenesetben végkielgítésre van igénye. 3. Nem. 4. Ha

a nő laktanyában elhelyezve nincs, illetékes őri lakbérre van igénye, tekintet nélkül arra, vajjon apósánál lakik-e vagy sem.

P. M. ez. őrsz. Búcsótváros. 1. Rosszul tudja, mert úgy a postához, mint az állampéítészeti hivatalokhoz még mindig lehet szolgálatba menni. 2. Postamesteri vizaga.

B. esendőr Margitta. 1. Nem tudok róla sorait. 2. Nem; alig hisszuk, hogy szabályrendeletileg is joguk volna hozzá. Mindenesetre azt kellene megérnünk, hogy a polgári alkalmazottak mikénti felszerelése tekintetében határozott a mérvadó felvilágosítást adhasunk.

Sorsjegyet nem nyertek. H. M., Valuch őrsv., Veréb ez. őrsz. H. M. sorsolási tudósító kapható «Mercur» kiadóhivatalánál Budapest Fürdő-utca 3.

A. A. Nem lehetlen; átvétel esetén az altiszti szolgálati jutalomdíj is természetesen folyósítva lesz.

Kolostor. 1. 225 korona. 2. Olvassa el lapunk folyó évi 50. számában 1900 alatt adott válasznkat.

H. S. Keszmez. Szolgálati ügy.

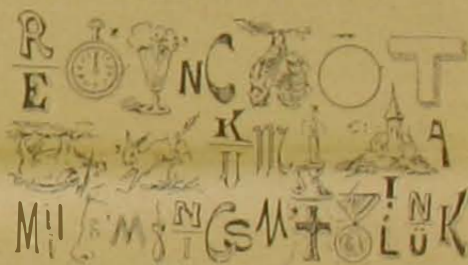
3000. Közigazgatási hatáshoz feljelentendő, mert a további intézkedés annak hatáskörébe tartozik.

H. őrsv. Sánd. Megnyugtató híreket kaptunk.

D. S. Seimmi esetre sem kibágás.

FEJTÖRÖK.

Képtalány.



Tréfás kérdés.

Lóval kezdődik, lépcsővel végződik.

Betűtalány.

cs	t
x	l

Megfejtési határidő: 1909 december 27.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzséba királyné Sanatorium-sorsjegy lesz kiosorolva.

Lapunk f. évi 49. sz.-ban közölt fejtörök helyes megfejtése:

Képtalány: «A szívet megtérni lehet, de legyőzni nem».

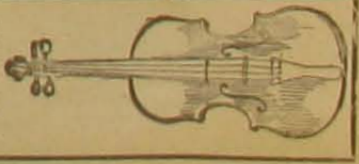
Számatalány: «Három». — **Betűtalány:** «Művészok».

Helyesen megfejtették: Horváth József őrmester Fonyód, Ottó őrmester Jászklásr, Hatala őrmester és neje Maczonka, Pál Sándor őrmester Szeged, Scabó István IV. esendőr Nádudvar.

A kiosorolt Erzsébat királyné Sanatorium-sorsjegyet Horváth József őrmesternel: Fonyódra elküldöttük.



Villamos és gőzerőre berendezett gyáv távrolról nem képes olcsó flom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszertészije. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, zimbalmó, harmonium, harmonika, fa-, rézfuvó-hangszere, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képe. Újra ezeket át nem olvasta, mely ingyen s bérmeatev kuldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön külön árjegyzék korendő.



HIVATALOS RÉSZ.

Őrsáthelyezés.

A m. kir. IV. sz. csendőrkertület ungvári szárnyának területén fekvő vámoslucskai őrs, 1909. december 1-én, Nagyzalacs-kára helyeztetett át.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Nyugállományba helyezettek:

1909. december 1-ével:

Beder József, m. kir. I. számú csendőrkertületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint „rokkant, mindennemű népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan.”

Választott lakhely: Szőrca.

Bitai Tamás, m. kir. VII. számú csendőrkertületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat eredménye alapján mint „rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan.”

Választott lakhelye: Zagon.

Kádár János, m. kir. I. számú csendőrkertületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint „rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan.”

Választott lakhely: Hosszufalu.

Előléptettek:

1909. évi december 1-ével:

A m. kir. VIII. sz. csendőrkertület állományában:

Gecse Imre, Durucz János, Kövesdi Mihály, Fábian József, Dömötör Gyula, Galambosi Péter és Mandits Imre őrsvezetők, cz. őrmesterekké;

Móza György, Szántó Tivadar, Dancsházi Lajos, Fábian József, Dömötör Gyula, Galambosi Péter és Mandits Imre, továbbá

a m. kir. II. sz. csendőrkertület állományában: Gordán Mihály, Vágbi János, Dutkon György és Makai János cz. őrsvezetők, őrsvezetők; végül az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után: a m. kir. VI. számú csendőrkertület állományában: Gedeon Emil, Csizi Henrik és Bódás Lajos csendőrök, csendőr címzetes őrsvezetők.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel el-láttattak:

A m. kir. II. számú csendőrkertület állományában:

Székely Ferencz címz. őrsvezető 1909. október 20-án, Pósa János őrsvezető 1909. november 20-án, Márenszy Sándor őrsvezető 1909. november hó 21-én.

A m. kir. VI. sz. csendőrkertület állományában:

Böröczk József őrsvezető 1909. december hó 6-án, Komáromi Mihály címzetes őrsvezető 1909. december 7-én, Kulcsár Károly címzetes őrmester 1909. december 16-án, Schreiber Ferencz címzetes őrsvezető 1909. december 31-én.

A m. kir. VIII. számú csendőrkertület állományában:

Jenei Imre csendőr 1909. november 20-án, Rányai Ferencz csendőr címzetes őrsvezető 1909. november 22-én.

Lovaglái jutalomdíj.

A m. kir. II. sz. csendőrkertület állományában:

Funár Vazul járásörmester és Táborosi János címz. őrsvezető 1—1 drb., továbbá

a m. kir. VIII. sz. csendőrkertület állományában:

Fejős Lajos őrsvezető 4 drb., Béndek András címz. őrsvezető és Anik János járásörmester 1—1 darab 10. koronás aranyból álló lovaglái jutalomdíjban részesítettek.

Nagy tévedés azt hinni, hogy a poloskák petéikkel ki nem irt-hatók. Míg a Löcherer-féle Cimexin poloskairtóval történetek próbák bebi onyalt, hogy a Cimexin nemcsak az élő poloskákat öli meg, de a petéik a Cimexin hatása folytán nyom n kizáródnak a többé ki nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít, foltot nem hagy. Próbautveg fecskendővel 1 kor.. Nagy üveg 2.40 áll. Ahol nem kapható, oda küld Löcherer Gyula gyógyszerész Bártfa.

„Romiletti“

:: **BIZTONSÁGI ÖNBOTVÁLÓ KÉSZÜLÉK.** ::

Sérülés kizárva. Fertőzéstől megóv. Egyszerű kezelés. 2 percz alatt meg-borotválkozhat minden gyakorlat nélkül, vonaton, kocsin, éjjel, nappal.

Ára 21 korona.

3 koronás havi részletekben is törleszthető.

Csendőröknek és hadsereg-nek 10% engedmény. ::

KENNEDY.

Budapest, VI.,
Andrássy-ut50

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus válaszlékban.

Jövő évre szóló fali és előjegyzési naptáraink megjelentek, azokat minden ren-delőnknek díjtalanul fogjuk megküldeni a rendelések beérkezése sorrendjében.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest. IV. Egyetem-utca 4. sz.

A CSENDŐR KARÁCSONYA.



Ismét a muraszerdahelyi őrs legénységi szobájába vezetem az olvasót, hol az asztal körül üldögél a legénység, míg az asztalfőn jó ismerősünk Német nyugalmazott járásőrmester foglal helyet, öblös tajtékpipájából bodor füstöt eregetve. Foglaljunk köztiük helyet. Hallgassuk meg miről folyik a szó.

— Épen ma 25 éve, 1882-ben történt. Isten tudja, de akkor még a tél is komolyabb volt, — veszi fel a szót a mi öregünk. — Akkor nap is lehetett legalább 20 fok hideg. Igaz, hogy nem mértem meg, de az tény, hogy bajszunkon ujjnyi vastag jégesapok lógtak. A hó osontkeményre volt fagyva, s lépéseink alatt csikorogott, nyikorgott, mint valami kenetlen szekér. Nem is lehetett más hangot hallani, de kinek is lett volna kedve beszélgetni, mikor az embernek a szó csaknem ajkára fagyott. Mégis egyszer járőrtársam — kinek nevét elhallgatom, s csak annyit jegyzek meg, hogy ma is, mint járásőrmester szolgál, s a leghasználhatóbb altisztek közül való — indulatosan kifakadt:

— Már én, kedves pajtás, amondó vagyok, hogy a bolond szolgáljon tovább. Január végén lejár a kötelezőm. Leszerelek. Itt hagyom azt a ezudar szolgálatot s megfogadom, hogy egész életemben azt sem mondom, hogy csendőr voltam. Itt az embernek se éjjele, se nap-pala. Szolgálatba indulunk éjjel-nappal, megyünk szakadós esőben, térdig érő sárban. Felverik az embert éjjeli álomból, s szolgálatba kell állani oly időben, midőn a

jóra való ember még a kutyáját sem verné ki. De nézzük csak a mostani szolgálatunkat. Már hajnaltól kezdve mérjük a havat, s bevonulunk éjfélre. Ma, Karácsony estéjén. Ma, mikor minden valamire való keresztény családja körében tölti a Szent estét. Nem is értem, hogy miért kellett minket ma kivezényelni. Nem lehetett volna azt az őrzőparancsnokunknak siucs se bite, se letene. Megesontosodott agglegény. Neki csak a szolgálat a mindene. Na de eb-ura fakó, nekem már nem sokáig parancsol.

— Ne zúgolódj öcsém — mondom. — Jusson eszedbe, hogy a Szolgálati szabályzat I. Rész 12. §-a tiltja, hogy előjáróinknak akár személyét, akár cselekedetét bírálgassuk. Ezért erről ne is beszéljünk, de ha mégis kedved van a beszélgetésre, mondd el, hogy ha kilépsz, minő pályán véled boldogulásodat feltalálni, mert hiszen kilépésedet épen úgy nem fogja megakadályozni senki, a miként nem kényszerített senki a belépésre sem.

— Mit tudom én! — válaszolta. — Felmegyek Pestre. Van ott villamos, van gőzvasut, van posta, van rendőri állás. Lehetek bivatalszolga, s ha más nem, leszek házimester, vagy hordár. Ember manapság mindenütt kell. Megházasodom. Legalább lesz, a ki gondomat viselje.

— Ugy, ugy — mondtam. — Csak eredj! Menj Pestre, mert hiszen Pest az a város, hova minden kereset híján levő ember ama vérmes reménnyel indul,

Első magyar vill. erőre berend. hangszer-gyár honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémián házi hangszerkészítője, az Ocskai és a szabadelmázosi Rákóosi tárogató feltalálója Budapest. Lánoshíd-utca 5. Gyár: Öntőbás-utca 2.

Ajánlja azjét gyár ában közszül összes vonós és fuvós hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón csakosóltetnek. A jegyzék minden hangszerről külön kuldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.**



bogy két kézzel kapnak rajta, s midőn az állás utáni futkosásban feléli magával hozott pénzcsekjét, nem ritkán az éhségtől összeesve az utca kövezetéről szedik fel, hacsak a gyomra, az a megalkuvást nem ismerő zsarnok valamely bűncselekmény elkövetésére nem csábitja, vagy inkább nem kényszeríti, mert vajmi nehez a lelkiismeret suttogó szavára hallgatni akkor, mikor az üres gyomor ételért ordít.

— De vegyük a legjobb eabetőséget, hogy álláshoz jutsz. Lész bordár, lész rendőr, vasuti, vagy postaszolga. Egyezőval lesz belőled más keze-lába. Megnöveülsz. Lesznek gyermekeid, s a mennyiben látom, hogy most az keserített el, hogy Karácsony estéjén nem ebeted tied közt a mákos kalácsot, vajjon, ha ezen — a mostani állásodnál bizonyára nem diszesebb — állások akarmelyikét töltöd is be, szabadon rendelkez-e időddel és személyeddél? Mint rendőr azt mondod-e, hogy nem állsz ki őrhelyedre, mint villamos kalauz megtagadod-e a kocsira való szállást, azt mondván, hogy s szent estén vallásos érzésed tiltja, hogy álláskötelmeidnek eleget tégy? Kiséreld csak meg! Ugy kipenderitenek állásodból, hogy a talpad se éri a földet, s magaddal rántod a nyomorba feleségedet és gyermekeidet is.

— Azt nem mondom — válaszolá járőrtársam — bogy megtagadom; de ha szolgálatot kell is teljesítenem, azt nem ilyen helyen teszem, a hol csak a távoli kutyaugatásról tudja az ember, hogy emberek között él. Ott legalább emberek között leszek. Látok valamit, s már magában ez is sokat ér.

— Látsz, igen. Látod a fényt, a pompát, különösen így [karácsony táján. Látod, hogy a gazdagok minő karácsonyi ajándékokat vásárolnak gyermekeiknek, s ez a látvány keserűséget, vagy — a mi még rosszabb — talán gyűlöletet ébreszt szivedben a vagyonos osztály iránt, mert hiszen te a fény, a gazdagság látványa mellett — megtörténbetik — bogy nem tudsz egy pár tisztességes lábbelit venni gyermekeidnek. Külömben ha annyira szereted a látványosságot, itt is lehet benne részed mindjárt. Az utkanyarulatnál van az öreg Simonné nagysága kastélya. Minden esztendőben szokott karácsonyfát állítani. Bizonyára most is megtette.

Alighogy szavaimat bevégeztem, az utkanyarulatnál feltűnt a kastély. A nagy ebédő ablakán a függöny nem volt leeresztve, de minek is eresztették volna le. Az öreg Simonnénak, a környék jövőjének nem voltak ellenségei, kiktől félnie kellett volna. Tisztán láthattuk, hogy az ebédő közepén egy óriási karácsonyfa állott. A csúcsa felé a meyezetig. Épen akkor foglalkozott a szobalány segédkezése mellett egy magas, hófehérhaju, kissé hajlott testtartásu, talpig feketébe öltözött úrnő a gyertyák felgyújtásával. A karácsonyfa leírásával nem foglalkozom. Régen volt s bizony már

nem is emlékszem rá, hogy mi minden volt rajta felbalmozva. Midőn a felgyújtással elkészültek, az urnő kezébe vett egy kis ezüst csengetyüt s azt megrázta. Kinyílt az ablakok ellenében lévő szárnyas ajtó, s beözönlött rajta az uradalmi cselédség. A férfiak jobbra, a nők és a gyermekek balra foglaltak a karácsonyfa mellett helyet. Volt ott aggastyán, de volt karon ülő gyermek is. Az úrnő hozzáfogott az ajándékok kiosztásához. A férfiak dohányzacskót, vagy valami egyéb férfinak való alkalmatosságot kaptak, a lányok, asszonyok selyemszalagot, vagy selyemkeszkenőt, a gyermekek játékot, de ezenkívül jó meleg kabátokat, meg csizmákat. Az kell azoknak télen leginkább, mert ki tartaná meg őket, hogy a jégre ki ne mennének csuszálni. Szembeötlően feltűnt, hogy míg a megajándékozottak arca felderült, s megelegetve forgatták, tapogatták a kapott tárgyakat, addig a nagyaszcny arca hovátovább szomorubb lett. Már megkapta valamennyi az ajándékot, de az urnő még egy darabot, egy gyermektelikabátot tart kezében. Nézi, forgatja, keresi rajta a jelt, hogy kinek szánta. Révétegen néz körül, mintha emlékében kutatna, bogy kire gondolt, midőn beszerezte; végre is köny szökik bágyadt szemébe, s az egyik oldalajtón — kezében a kabáttal — eltávozott.

— Szép volt, kedves Németh pajtás, — mondja a járőrtársam, — de nekem a látvány mégis olyan rosszul esett. Miért sirhat az a jólelkű urnő akkor, midőn másoknak örömet akar szerezni.

— Azt nem tudom — felelém — de látod, neki lát-szólag megvan mindene, mit ember kívánhat. Otthonában töltbeti az általad annyira óhajtott karácsonyestét, mégis sir akkor, midőn mások vigadnak; banem gyerünk, folytatásuk tovább szolgálatunkat. De nézd csak, — mondom — micsoda apró embernymok ezek itt a hóban? A cselédgyerekek itt nem járnak. Nézzünk utána. Szent Isten! Hiszen ez egy megfagyott gyermek. Fogd a fegyveremet, pajtás, és fuss előre a kastélyba. Kérj egy fületlen helyiséget. Legjobb lesz a kocsiszin.

Mintha puskából lötték volna ki, — úgy szaladt el a járőrtársam, — magam pedig a kilencz-tíz évesnek látszó fiugyermeket gyengéden felemelve utána mentem. Mire a kapun bekerültem, már a kocsiszin ajtaja nyitva volt. Gyorsan egy asztalt és dézsában havat kértem behozni. A gyermeket gyorsan a behozott asztalra fektettük, ruháját kibontottuk s midőn ezzel is készen voltunk, az ujjakra, fülekre és orra vigyázni; a többit hóval dörzsölni addig, míg a hó vízzé nem válik, vezényeltem tovább.

Élvezetszámba ment nézni, a mint az én II-od csendőrom dolgozott. Az üstöke kezdett izzadni, a magamé is, de örömmel észleltem, hogy a végtagok kezdenek merevségükből engedni, s hajlékonyakká válni,

A legjobb órák,

legszebbek az órák, egyszerűtől a legdrágábbig, egy kézzel, mint részlettelre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!



Az új megyetem központi épületének a Dnára néző homlokzata.

Csak tovább, pajtás, s a siker reményében ujult erővel, s buzgalommal láttunk munkához. A keskeny kis arc kezdett halványpiros színt ölteni.

— Száraz ruhát, — rendelkeztem, s azután azzal kezdettük a kis gyermeket dörzsölni. Na még egy kis mesterséges lélekzés, azután ágyba vele, de fűtetlen szobába, de nem lesz rossz egy kis pálinka, cognac vagy jó erős bor sem, s akkor a mi kis emberünk megvan mentve.

— Meglesz minden, a mit csak akarnak, derék csendőr urak, hogy az Isten áldja meg magukat, kik még az ily nagy ünnepen is embertársaik érdekében fáradnak, hallom a választ. — Hátra nézek, bát a kastély úrnőjét látom magam előtt, ki a történetről valamely cselédje által értesülve kijött hozzánk.

— Mutassák, hadd lássam azt az ártatlan kis lelket, — mondá. A szobalány megvilágította az asztalon fekvő kis sovány alakot. Az úrnő elsápadt, s visszatántorodott. Orrcimpái kitágultak, szemeit mereven a fiu arcára szegezte. Szájszöglelei remegni kezdtek, végre odarohant. — A fiam! Az én egyetlen Bándorom, kit már tizenöt éve nem láttam.

— Nem lehet az, nagyságos asszonyom, — mondtam — hiszen ez a fiu legfeljebb 9—10 éves, — de a fiu és az úrnő arcvonásai közötti rendkívül nagy hasonlatosság nekem is feltűnt.

— Igaz, igaz. Ő most már 40 éves volna, de azt sem tudom, él-e, vagy meghalt. Annyit tudtam csak megállapítani, hogy Amerikába ment, de ott nyomát vesztettem; de bát mi történt itt? Mondják meg kedves, jó csendőrök.

Megkértem, hogy távozzon szobájába, egyben utasítottam járőrtársamat, hogy kísérje fel s mondja el az ismert körülményeket.

Ezután a gyermeket, kinél a szabályos légzés előállt, ágyba fektettem s ezek megtörténte után hozzá fogtam a gyermekről levett ruha átvizsgálásához. A kis vékony kabát belésébe egy levelet találtam bevarrva.

A levél «pusztaszentlászlói Simon Bertalanné» címére szólt, tebát a kastély úrnőjének. Felvittem bozzá. Egy nagy karosszékből ült. Járőrtársam még mindig mellette volt. Talán az ő elbeszélésének hatása következtében — a már általam is látott kis gyermek-kabátot tartva ölében — könnyezett.

Mivel gyanút fogtam, hogy itt valami családi dráma részleteivel van dolgom; a levelet kiméletes bevezetés után át akartam a bölgynek adni.

— Nem tudom felbontani, reszket a kezem s könyves szememmel úgy sem tudnám elolvasni, kérem — Önök előtt nincs titkom — olvassa el; zokogta.

A levélben, a mint ily hosszú idő múlva visszaemlékezni tudok, körülbelül a következő állt:

«Kedves Anyám!

Hogy kit vettem feleségül, tudod. Hiszen akaratom ellenére történt. Hogy mi lett feleségemből, nem részletezem. Elég annyi, hogy jóslatod beteljesedett. Nem Te engem, hanem én taszítottalak el Téged magamtól s midőn most az Ujvilágból szárnyaszegetten, testben és lélekben megtörve visszaérkeztem, épen a legutolsó találkozásunk alkalmával tanúsított magaviseletem miatti lelkiismeretfurdalás az a mi nem engedte meg, hogy Hozzád menve bocsánatot kérjen. Most sem magamért teszem, mert hiszen mire levelemet megkapod, engem halálos betegségem az élők sorából kitörül; de kérlek, bocsásd meg azért, a mit ellened vétettem a levél átadója érdekében, ki fiam s a te unokád. Halmozd el azzal a nagy szived szeretetével őt, mely szív meleg szeretetére magát érdemtelenné tette

U. i.

fiad:

Sándor.

Nem tudom szegény gyermek mily állapotban jut bozzád ebben a dermesztő bidegben s csaknem ruhátlanul. A Mindenbató gondviselésére bízom.

Fél óra múlva a kastélytól mintegy 2 klm.-re haladtunk. Mindketten gondolatainkkal voltunk elfoglalva. Körülöttünk halálos csend honolt, melyet azonban csakhamar megzavart egy emberi hang. Valami trágár nótát énekelt valaki. Perczről perczre közelebből hallatszott. Majd feltűnt egy dülöngélő alak. A bocsikai távirathordó volt.

— Hová? hová? — kérdeztem tőle.

— Várhelyre — mondja, miközben nagyokat csuklik s hol bátra, hol előre billen. A száján kiömlő borigzótól alig lehet közelében megmaradni. — Ennek a vén boszorkánynak viszek egy táviratot. A pesti kórbázisban felfordult az az egyetlen fia, a kit 15 esztendővel ezelőtt elüldözött azért, mert elvette a falusi korcsmáros leányát. Az se tudott előbb, vagy utóbb felfordulni. Épen most, ezen a szent estén kellett a becsületess keresztényt megzavarni. No de majd meglátjuk, milyen borraalóval rukkol ki a vén zsugori.

— Elmenj a dolgozra, — förmed rá járőrtársam — mert a borraalót kikapod rögtön tőlem, — mire a táviratkihordó bamba szemet meresztett, de annyi józan esze mégis maradt, hogy belátta, miszerint czélszerű lesz orlább állani s az előbbi trágár nótát füttyre fordítva folytatta bizonytalan léptekkel útját.

— Ne tüzelj, pajtás! — mondtam. — Miért baragszol?

— Hogyne baragudnám — mondá — midőn az a szerencsétlen ember, kit a szerelme, tehát a szive megfosztott az anyjától; meghalt s ennek baláláról úgy beszél, mintha egy állat bullott volna el s azt a derék tisztos urnőt vén zsugorinak nevezi, kiről csak az előbb láttuk, hogy gondoskodik cselédeiről.

A magyar királyi csendőrség szives figyelmébe!

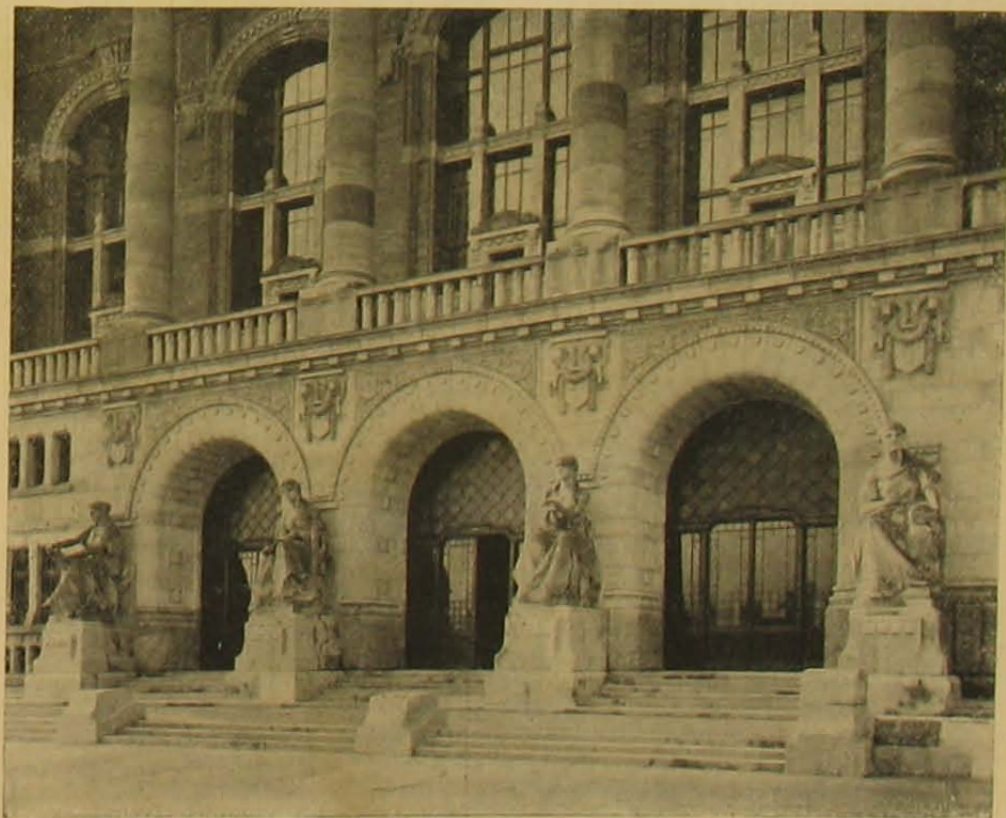
Minden csendőr, ki órát, ékszer, gramofont vagy bármily más czikkeket akar vásárolni, nálam következőképen beszerezheti: 40 kor.-ig havi 4—5 kor., 60 kor.-ig havi 5—6 kor., 80 kor.-ig havi 7—8 kor., 100 kor.-ig havi 9—10 kor., 150 kor.-ig havi 12 kor., 200 kor.-ig havi 18 kor. Ezen felül egyezség szerint. Az óráknál 10 évi jótállás, feltétlen tisztességes kiszolgálás. — 1 gramofon kitűnő kivitelű, 20 darabbal (10 nagy dupla lemezzel, 100 tával), portómentesen 100 kor., havi 8 kor. részletekben. Több rendelkezés szivesen bátkor írják. Minthogy évi hűvelőnyom van.



Brucker Győző Nándor és Tsa
magyar műórárs és műótvös
Győr, Kazinczy-u. 15. sz.



Diszterem.



A főkapu, Senyoi Károly szobraival.

Az új műegyetem.

— Ezért ne morgelődj! — mondtam. — Tudd be, hogy karácsonyi hangulatban van. Ő már a holnap szent napra való tekintettel ma telecszi, issza magát. Ijli a szent estét családja körében a apró gyermekei épülésére berug a holnap talán — de bizonyára részegen — elmegy a templomba is és az ünnep elraultával azt fogja mondani, hogy jó keresztény módjára töltötte volna el azt, ha ez a táviratkézből közbe nem jön.

— Sajnos, köznépünk általánosan felfogása az, pedig mi tulajdonképen a Karácsony, a Megváltó születésének szent ünnepe? Nem egyéb, mint Symbolizmus, jelképe az újjászületésnek, a megújulásnak; tehát a megtisztulásnak, a min övönként mindnyájan, ha a jó szándék meg van bennünk, áteshetünk a át is kell esnünk, de szükségben, hogy valamennyiünknek egy vallása legyen: A tántoríthatlan kötelezettség teljesítés a a feltétlen engedelmesség. A Mindenható kezében valamennyien eszközök vagyunk, mely eszközökkel kölcsön kormányozza a világot. Nem-e az Úr intézkedésének kell tekintenünk, hogy nekünk éppen ma kellett szolgálathba lépniünk, megmontendők egy emberi életet? Visszaadni egy agg nőnek gyermeke gyermekeit, ki neki öröme, vigasztalója leend?

Mire az utolsó mondathoz értem, az én előgedetlen járórtársam így szólt: — Nem is szerelek én le. Ilyen szép karácsonyestém még nem volt és nem is lesz — azt hiszem — soha. (Írta: Hegedűs Gyula, csendőrszázados.)

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A pusztai kut halottja.

Írta: Máthé Miklós törzsőrmester.

1904 tavaszán egyik reggel arról értesült az ólendi őrsparancsnokság, hogy Papp Flórián, 38 éves gégegyi lakost, a község határában, egy pusztai kutban halva találták meg a midőn kihúzták, akkor vették észre, hogy a feje hátulján, a fejtető és nyakcsirt közötti középrészen, valamely tompa tárgytól eredő zuzott seb van, a mihől alaposan arra lehetett következtetni, hogy nevezettet előbb agyonütötték és csak aztán dobták a kutba. Szóval gyilkosság esete látszott fennforogni.

Az ügy nyomozására néhai Resch Mihály járásörmester és Lakatos János ez. őrsvezető mentek ki.

A helyszínen és a közeli környéken sorami különöset nem tudtak felfedezni. Vérvonam sem a kutyán és mellette, sem a közeli területen nem volt sehol. Emberi nyomok voltak ugyan, sőt éppen az volt a baj, hogy nagyon is sok volt abhoz, hogy azokból az eset miként történtére következtetni lehessen. Az elhalt kapája ott volt a kut mellett a földön. Hogy ő maga tettes-e oda vagy más, azt a kupa fekvéséből szintén nem lehetett következtetni. Nyelén vagy vasán vérvonam nem volt.

Az orvos a vizsgálat alapján azt állította, hogy az elhalt fején talált sérülést, kapafokhoz hasonló tompa tárggyal idézték elő.

A további nyomozás során megállapították, hogy az elhalt előző nap reggelén távozott hazulról és a jelzett kuton kívül eső földjén kapált estig. Ekkor haza indult. A csász beszélt is vele. Többet utközben, a kut közelében gyilkolhatta meg az ismeretlen tettes.

Az a körülmény, hogy véletlenül esett a kutba a úgy zúta volna be a fejét a ennek következtében sult volna bele a kutba, a sérülés helyénél fogva teljesen kizártnak látszott, annál is inkább, mert akár önként ugrott, akár véletlenül esett a kutba, az abban volt veder vagy vaskankalék a fejtetőt vagy a test más részét sértette volna meg, a fej hátsó részét azonban semmi esetre.

Íráblógyilkosságról se lehetett szók, mert az áldozatról senki se hihette, hogy mezei munkába pénzt vigyen magával. Ruházata pedig megvolt mind.

Ennélfogva, a sérülés helyéből következtetve, csak az az egy eshetőség látszott fennforogni, hogy a gyilkosság boszu műve a hogy a tettes az elhaltat hátulról, orozva ütötte le és vagy már az ütés következtében meghalt vagy csak elkábult a a tettes a kutba dohta, hol megfuladt.

A nyomozás során azonban mindenkitől arról értesült a járőr, hogy az elhalt hékés természetű és igen becsületes ember volt, nem volt baja senkivel. Ugyanazt állította az elhalt neje is.

Ellenben egyes elejtett megjegyzésekből megtudta a járőr, hogy az elhalt neje kikapós asszony a hogy legutóbb is Turkus Flórián, saluholi 20 éves legénynyel folytatott szerelmi viszonyt. Megtudta továbbá azt is, hogy a nő az urát annyira nem szerette, hogy a gyilkosság birté ballva, egykedvűen csak annyit mondott: egye meg a fene, jól tették, ha agyonütötték!

Mikor pedig még mindezek felül azt is megtudta a járőr, hogy a jelzett napon Turkus Flóris is azon a tájékon kapált, a hol az elhalt a hogy — mint a csász állította — annál kevéssel előbb indult el bazufélé: teljesen bizonyosra vette, hogy nevezett vagy az asszony felhajtására vagy saját kezdeményezésre folytán tettes el láb alól Papp Flóriánt azért, hogy viszonyuk folytatásában akadály ne legyen.

A gyilkosságot pedig, a fentebb említett körülményeket egyhővetve, a járőr szerint akként követhette el, hogy a kut környékén levő bozótos helyen lesbe állva megvárta az áldozatot és hátulról, orozva, kapájával leütötte a aztán a kutba dohta. Az áldozat kapáját pedig azért dohta a kut mellé, hogy azt a látszatot keltesse, mintba az elhalt öngyilkossági szándékból való kuthaugrás előtt maga dohta volna azt oda le.

Ezen az alapon tehát a nyomozást tovább folytatva, úgy Turkus Flóriánt, mint az elhalt nejét őrizet alá vették.

Házkutatást is tartottak mind a két helyen, hogy az esetleg talált bűnjel a kikérdezésnél való felmutatáshoz kéznél legyen. De nem találtak semmit.

Megvizsgálták a legény ruházatát részletesen és alaposan, úgyszintén testét, de különösen a kezeit, abban a reményben, hátha a hulla kuthozszállításánál és behozásánál bevéreződött a annak nyomait felfedezhetnék. Eredménytelen volt ez is.

Ezekután kikérdezés alá vették a két gyanúsítottat. Az asszony beismerte, hogy a legénynyel viszonyt folytat. Azt azonban tagadta, hogy férje meggyilkolása az ő tudtával, különösen, hogy az ő felhajtására történt volna. Szerinte, erre nem is volt szüksége, mert a

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migránt és fejtájtást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kispessten. Orvosok által ajánlva. Három dobozról ingy. postai szállítással.



Az új intézetem. — A központi épület egyik szárnyépülete.

férje teljesen megbizott benne s még csak nem is gyanította, hogy a legénnyel viszonya van.

Majd a legényre került a sor. Ez is beismerte mindazokat, a miket a járőr már előbb megállapított. S hozzátette, hogy Papp Flóriánnal említett napon, kupálás közben beszélt, este pedig hazatávozásakor elköszönt tőle. Azt azonban tagadta, hogy útközben, a kút környékén levő bozótban vagy hártól is rálesett és leütötte volna, mert ő egyenesen haza a lakásukra ment, útközben nem találkozva senkivel. Hazaérkezése idejét csak szükeivel igazolta.

Ez az idő, mint a járőr hozzávetőleg kiszámította, meg is felelt annak az utának, a mennyit a határhól hazáig tennie kellett. De mivel Papp Flórián megállapítottak szerint, hamarosan elindult a legény után, a cselekmény elkövetése pedig oly kevés időt vehetett igénybe, hogy azt a mulasztást gyorsabb menettel könnyen pótolhatta a legény: tagadó állításai ellenőre tartóztatták és mivel a helyszínén levő vizsgálóbíró és kir. ügyész is teljesen osztotta a járőr véleményét, mint a gyilkosság bűntettével alaposan gyanúsítottat, bekísérték a legényt a nagyvárad kir. ügyészség fogházába.

Az elhalt nojót nem tartóztatták le, mert a felbujtást nem ismerte be és a legény se vádolta azzal; így feltehető volt, hogy utóbbi a sajtó kezdeményezéséből csokelkedett.

Az ügy ennél fogva a járőr részéről befejezést nyert s az eredinénnyel általában mindenki meg volt elégedve. Csak éppen Lakatos örevezető kételkedett a legény bűnösségében. Erre nézve ugyan neki se voltak bizonyító adatai. Kételkedését csupán a legény viselkedésére és magatartására alapította.

A legény ugyanis, ellentétben más hasonló sulyos bűncselekménnyel terhelt egyénnel, a kikérdezés alkalmával teljesen nyugodtan viselkedett, a kérdésekre határozott feleleteket adott, a gyilkosságra nézve pedig

csak: „nem tettem! nem tettem!” szavakkal felelt, a nélkül, hogy szavaiból megátalkodottság, konokság lett volna kivehető. Ugyanígy beszélt Lakatos örevezetővel is a kísérlet alatt és szavaiból meghatottság nélküli tiszta őszinteség volt kiérzhető.

Ezek okozták Lakatos örevezető kételkedését. De mivel mindenki elfogadta az előbb megállapított tényeket a körülményekkel legjobban igazoltak, az ő külön vélekedésével nem mert előhozakodni.

Ez a kételkedés sok gondot okozott Lakatos örevezetőnek. Törte a fejét mindenképen; számtalan változatban maga elé állította a történeteket, de semmiféle eshetőséget sem talált olyat, amely szerint ennek a gyilkosságnak másként történtét vagy csak halaszt fennforgását kimutatni s elfogadhatóan bizonyítani lehetett volna. Így aztán csak hallgatott és senki előtt nem hangoztatta kételkedését.

Íár nap múlva éppen abban az úrjában teljesített rendező szolgálatot, amelyben az eset történt. Az erdőben való pihenés közben egyre az esot felett gondolkozván, újból erőt vett rajta a kételkedés.

Amint így gondolkodik és emlékében hasonló eset után kutat, hirtelen eszébe jutott, hogy még ottbon polgári életében hallott egy náluk történt esotról, amelynél egy csizmadia, a pusztai kútból való ivás után fel-fel, a leeresztett és vízzel telt veder sulya folytán nagy erővel és gyorsasággal lehaladó kútgém felé tekintve, mire az elől elkaphatta volna a fojtót, úgy homlokon vágta a kútestor tartására a kútgém végébe osavarral beerősített vashorog, hogy szörnyethalva bukkott hátra s úgy találták meg a kút mellett.

Köztön rájött, hogy a Papp Flórián elhalálozása annál is inkább történhetett ily módon, mert ennek a fojtón hátulról van a sérülés, amit határozottan úgy okozhatott a kútgém, hogy Papp az ivás után a le-

eresztett vedert nézve nem is számítva a lebaladó kutygémre, a kut fölé bajolva állott s így a kutgém említett vasrésze bátulról találta a fejét és nemcsak hogy megsértette azt, hanem magát Pappot a kutba is taszította.

Megkönnyebbülten kelt fel e felfedezésre és járörtársa kérdéseire, hogy miért fordulnak vissza az őrjárat már leporthyázott része felé, mit sem szólva, egyenesen a kuthoz indult.

Feltevésében nem is csalódott. A kutostort tartó említett vashorgot vizsgálat alá vevén, azon az elhalt fejbőrének apró részecskéit és néhány bajaszálát ott találta, a melyek a bőr zseiroságánál és az erős ütődésnél fogva erősen odatapadva voltak.

Ekkor magyarázta meg járörtársának, hogy miért jöttek vissza s hogy mi okozta Papp Flóris titokzatos halálát.

A gyanúsított Turkus büntelenségét igazoló eme jelet érintetlenül hagyva, azonnal a községbe sietett és megtáviratozta a leletet a nagyváradi kir. törvényszéki vizsgáló bírónak. Ez egy bizottsággal még aznap délután kiszállott a helyszínére s a járőr jelenlétében alapos vizsgálat alá vevén a kutgém jelzett vashorgát, bizottságilag megállapították, hogy az azon talált bajszálak a Papp Flórián fejéről valók; majd a vízzel telt veder ismételt leeresztése mellett megállapították azt is, hogy azzal a súlyllyal terhelt kutgém hirtelen gyorsasággal és nagy erővel való lecsapódása alkalmas és elegendő ahhoz, hogy az elhalton talált sérülést előidézzék és az ütés folytán elszédült egyént a kutba taszítsa, a hol az, ha az ütés folytán nem is halt volna meg, a vízben mindenesetre megfuladt.

Egy barátságos kézszorítás mellett őszintén gratulált a vizsgáló bíró Lakatos János őrsvezetőnek eme ritkaságszámba menő felfedezéséhez és elismerését fejezte ki, hogy oly buzgón és teljes odaadással törekedett eme titokzatos ügyet felderíteni és a bíróság eljárását ezzel megkönnyíteni.

Turkus Flóris pedig, a ki nem is tudta elgondolni, hogy ő is ama ritkaságszámba menő baleset áldozata, harmadnapra szabadlábra került és máig is hálával gondol Lakatos őrsvezetőre, a ki megmentette őt a bizonyára hosszabb időre való elítélésétől.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A régi villámhárító.

A vibar-förgetegek minden légköri jelenség közt minden időben a legnagyobb hatással voltak az emberekre, sőt az állatokra is.

Az őskor, meglepetve a jelenség nagyszerűségétől, azt őszintén a haragvó istenség nyilatkozatának tartotta. A villámos mennykő Jupiter büntető fegyvere volt, melyet Vulkan kovácsolt s mely ellen semmi védhely oltalmul nem szolgált.

Elég általános a vélemény, hogy ilyen magyarázatot az égi baborúról a régi papság adott először, mely habár hirdetője s terjesztője volt e babonának, maga sem hitte azt igaznak. Vannak történelmi adatok nagy számmal, melyek nyilván bizonyítják; hogy e felvilágosodottabb népek áldozó papjai a villámról (fulmen) jóval

tisztább fogalommal bírtak, mint első tekintetre vélnők s igen jól föl tudták azt használni a tudatlan közönség fékentartására. Ismerték, úgy látszik, a módot is, hogy lehessen kifogni a villámsugárt (fulgur); de az erős tilalommal őrzött titok, mely a misztériumokat leleplezte, avatatlan szemeknek nem engedte meg a kandiáságot s a tudományok története semmi bizonyosat nem mutatbat fel a régiek e tárgyra vonatkozó ismereteiről. Itt is tehát csak tapogatózások és következtetések útján sikerül a sötét múltban némi világot gyújtani.

Servius latin író, ki az ifjabb Theodosius idejében élt, Hesiodus és Aeschylusról írt magyarázatában azt állítja, hogy Prometheus tudta a módját, hogyan szálítsa le a tüzet az égből s hogy ily módon szokott volt ő meggyújtani az isteneknek szentelt áldozatokat.

Egy, a régi krónikairók által igen sokszor ismételt szájhagyomány a híres Zoroasternek, a mágus-vallás alapítójának tulajdonítja azt a tehetséget, melynél fogva ő az égi tüzet saját rendelkezésére tudta tartani. A tűzimádók biedelme szerint ő szerezte meg az égi szikrát, melylyel a szent tüzet meggyújtotta s melynek megőrzését híveinek örököi hagyta s végül is, mikor Ninustól az asszir királytól ostromoltatva, minden ellenállást hiábavalónak látott: életének egy fejére vont villámmal vettelett véget.

Hasouló módon — írja Ovidius — Numa, Róma második királya, megtanította az etrusiai főpapokat, miképp lebet a villámokat szolgálatukra tartani; és Livius Pliniusall együtt beszélük, hogy Tullus Hostilius király a Numa utóda, vigyázatlanságból magára vonta az ég villámaiát.

A régi tudósok általában igen könnyen tudtak segíteni magukon, valahányszor megfajthetlen természeti jelenségekkel állottak szemközt. Elég volt erre annyi, hogy azokat csodáknak bírdessék s hogy ezzel minden további vizsgálódás alól fölmentsék magokat.

Hosszú a sora a történelmi följegyzésekben megemlített villányos jelenségeknek, melyek közül itt csak a következőket hozzuk fel:

Tiberius harci lova a rhodusi csatában, a szörét simitó lovag keze alatt, szikrákat bányt. Theodorik apja s némely katonák hasonlót szemlélték saját testükön. — Seneca beszélük természettani kérdéseiben, hogy Gilippus, Sziáziliába utazva, lándzsáját lángolni látta. Procopius hasonlót mond a Belizár kardjáról a vandálok elleni harcban. — Titus Livius írja, hogy egy hajító-dárda több mint két óráig lángolt a nélkül, hogy a tűz megemésztette volna. Plutárkh és Plinius írják, hogy néhány katona dszidája Sziáziliában lángot vetett. Julius Caesar beszélük, hogy egy éjjeli zivatarral alkalmával az ötödik légio dszidái, úgy tetszett, mintha lángra lettek volna borulva. Ennyit az ó-korból.

A XV. század végén a bolognai Aldobránd s a velenzei Barbarus mondják, hogy szemtanui voltak némelykor, hogy a zivatarral szembe repülő bullók csöbréből láng lövellett ki; később okosan jegyzték meg más természetbuvárok, hogy talán basonló látvány következtében adták a régiek a sasnak a melléknevet, mint a villám darabontjának. (Alata ministra fulminis.)

Igen különös egy tény az, a melyről Bianchini tudós a párisi akadémiához intézett levelében említést tesz, hogy t. i. a trieszti öbölben levő Duino nevű kastély egyik bástyájára emlékezet előtti idők óta föl van tűzve

Csusz, köszvény, reuma
idegfejlesztés, hűlés,
idegbaj, mindennemű
csontbántalmak ellen
kiváló hatásnak bí-
zónyult szer

AZ ERŐSÍTETT
CAPCINE (PAPRIKA) KENŐCS

Ezrekre menő hálaíratok bizonyítják, hogy mily kiváló hatása van. Valódi csak nálam kapható.
Kis tégely 1 K., nagy tégely 2 K.

Az ár és 45 f. postaköltség
beküldése után vagy után-
vétel küldve

Szente Lajos gyógyszer.
Budapest, Damjanich-utca 2.

egy hosszú lándzsa. Mibelyt a körülötte sétáló őrkatoná alabárdját aboz érintve látja, hogy szikrákat lövel: tüstént félreveri a vészbarangot a végre, hogy a lakosok jókorán értesüljenek a zivatar közelségéről.

Mindezek megannyi egyes természeti tünemények valának a csak a képzelődés s a babona éleben tartására szolgáltak. A tudomány nagy mestere a theologia volt; ki merészelt volna bonczolgatni az ég baragját s kísérlet alá vonni a villám csapásait!

Mikor Európa élször megismerte a puskaapor hatását, némi távoli hasonlóságot képzelt fölfedezni ez és a villám között. E szembeszökő hasonlatosságot igen jól föl is használták a Kolumbusok s Pizarrók s amerikai vademberek visszaretentésére, kik a puska-csattanásban a mennydörgést látták kicsiben földözve s az európaiakat félisteneknek tartották.

De az esetleges hasonlóságtól még nagy lépés van két természeti jelenség okainak a kiismeréséig!

A bires Cartesius (Des Cartes) volt az első, a ki némi leg megközelítette a tünemény okát, de még ő is jó távol maradt a valótól. Szerinte az egymásra eső felbök közti lég összenyomásából származik a villám és a csattanás. De hogyan magyarázni meg az eső felbök szűkességét? ő azt nem mondta.

1708-ban az angol természettanár Walt, kísérletek után következtette, hogy a fény és a hang, melyet mesterségesen villanyossá tett testek adnak, némi tekintetben ugyanazonosak a villámmal és mennydörgéssel. Grey angol s utána Nollet francia tudós, kik sok kísérletet tettek a villanyosság körül, kijelentették, hogy a mennydörgés a légkörben az, mi a villany a kísérő természettudós kezében.

De mindemellett is még biányzott a gyakorlat terén a döntő kísérlet. Ezt megtette 1752-ben a bires Franklin Benjámin, tizenhetedik s utolsó fia Franklin Józsefnek, a bostoni patriarkának.

KÉPEINKHEZ.

Az új műegyetem.

Ipari fellendülésünk és a lateiner pálya tulzsuplt-sága folytán az utóbbi időben mindig többen és többen választották életbivatásul az építész, mérnöki és gépész-mérnöki pályát. A budapesti muzeum-köruti műegyetem eddigi, mintegy 800 főnyi hallgatóra berendezett épülete ennél fogva már évekkel ezelőtt szűknek és alkalmatlannak bizonyult az egyre szaporodó hallgatók befogadására, úgy hogy a magyar kormány már 1902-ben törvényjavaslatot terjesztett az országgyűlés elé egy új műegyetem építési költségeinek megszavazásáról.

E törvényjavaslat szerint, melyet a király még abban az évben szentesített, tíz millió koronát irányoztak elő az új műegyetem építkezésére. Ez az összeg azonban, mivel a Lágymányoson, a bora az új műegytemet építették, a talajviszonyok az építkezéshez igen kedvezőtlenek, kevének bizonyult s így még két millió potbitelt kellett igénybe venni. Az épület folyó év nyarán nyert befejezést és mult hóban adták át rendeltetésének.

Az új műegyetem a Duna balpartján, a Gellért-hegy folytatásában van; 2000 hallgatóra van berendezve s ez idő szerint egyike a főváros legszebb épületeinek s

a Duna vonalának szépségét is nagyban emeli; különösen, hogy az építkezése óta körülötte emelt szebbnél-szebb magánpaloták által egy gyönyörű városrész képződött az addig pusztán álló lágymányosi területen.

E mellett a magyar technikus tudomány oly terjedelmes, kényelmes és a modern technikai tudomány mindenféle kellékeivel berendezett ottonra talált eme monumentalis épületben, hogy ez hosszú ideig ki fogja elégiteni az építészeti, mérnöki és gépész-mérnöki pályára készülő műegytemi hallgatók igényeit.

A jelen számunkban közölt képekben az új műegytem központi épületét s annak egyes külső és belső részleteit mutatjuk be olvasóinknak.

HIREK.

Szabó Balázs csendőr meglövetése. Lapunk folyó évi 46. számában birt adtunk volt arról, hogy Szabó Balázs ibarosberényi őrsbeli csendőr, november 7-én hajnali két órakor egy vadászó áltl agyonlövetett. Az eset részleteit most az alábbiakban közöljük: November 6-án az inkei őrs egy járöre, rendes szolgálat teljesítése alkalmával a gólyakuti erdő részben több lövést hallott, a miről bevonulása után járór az őrsparancsnoknak jelentést tett. Az őrsparancsnok, a járór jelentése alapján, két 2-2 főből álló járört akként vezényelt szolgálatba, hogy azok éjjeli 12 órakor a vakmalomi erdészlaknál, a bova a jelzett időre az ibarosberényi őrs is indított egy két főből álló járört, találkozzanak. A jelzett helyen és időben tehát három járór volt jelen, a kikhez hat uradalmi erdőőr is csatlakozott. A három járór, miután az éjfélj sötétségben az erdő portyázható nem volt, közös megállapodás folytán két-két erdőört maga mellé véve, az erdő szélén, a cserkészutak közelében, különböző helyeken három lesállást foglalt el. Azon a helyen, a hol Szabó Balázs csendőr volt, 1/2 óra tájban a cserkészuton emberek közeledése hallatszott s egy pár pillanat múlva a járört két-három lépésnyire két ember közelítette meg. Szabó Balázs csendőr ekkor az ut baloldaláról a két érkező elé lépve megálljt kiáltott. A csendőr kiáltására a két ember egyike oldalt elugrott és a járört megkerülve, az uton futásnak eredt. Szabó csendőr ekkor a másikat megragadta, ez azonban a csendőr kezéből kirántotta magát és azt abban a pillanatban közvetlen közelből hasba lötte s az így keletkezett zavart felhasználva, szinte észrevétlenül elmenekült. Mindez egy pillanat műve volt s a közben folyt le, míg Szabó csendőr járörtársa, Kamondi Pál csendőr az előző elmenekült egyén után egy lövést tett. A vadászó lövedéke Szabó csendőr basfalát és beleit roncsolta össze, minek következtében az még Ibarosberénybe történt szállítása közben, meghalt. A kötelessége hű teljesítése közben elesett derék csendőr gyilkosát, ki a kaposvári ügyészség fogházában várja méltó büntetését, ifj. Szabó József borbély, ibarosberényi lakos személyében sikerült a járórnek kézrekeríteni.

Az izaíki őrs pénztárának feltörése. Deczember 14-én virradóra az izaíki őrs pénztárát, az iroda udvarfelőli ablakának betörése után, eddig ismeretlen tettes feltörte és 122 K 38 fillért ellopott. A tettes kézrekerítése iránti intézkedés folyamatba tététt.

BUTOR

késpénsőrt v. részletfűsítésre legjutányosabb áron
EBENTREU ÉS FUCHS TŰSTVÉBEKNÉL
 BUDAPEST, VI. TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

Ellenszegülések. Tóth József csendőr december hó 13-án, a veszprémegeyi Borzsaörceökön Madár Márk ellenszegülővel szemben, annak súlyos sérülésével végződött kardfegyvert használt. — Fitos Mihály csendőr december 12-én, Szekszárdon, Ribling József ellenszegülő ellen, könnyű sérüléssel végződő szuronyfegyvert használt.

Megjelent: «A Közbiztonság Almanachja 1910. évre.» A «Közbiztonság» című rendőri szaklap kiadásában egy 630 oldalra terjedő, a Légrády Testvérek által csinosan kiállított nagyszabású munka jelent meg, a melynek a címe: «A Közbiztonság Almanachja». Szerkesztették a lap szerkesztői: Geopis Dániel rendőrkapitány és Székely Vlagimir rendőrfogalmazó. Utóbbi lapunknak is régi és kedvelt munkatársa.

A terjedelmes díszmunka, a mint az előszóban olvassuk, azon célzattal született meg, hogy a nálunk elbanyagolt vagy ferde irányban fejlődött bűnügyi, vagy mondjuk, rendőri irodalmat megteremtse, előbbre vigye. E mellett pedig a komoly ezél, rávezetni az irányadó körök figyelmét az ország rendészetének mizériáira s sürgetni azt az egyedüli remediumot, a mely a közbiztonsági szerveknek generalis államosításában lebető fel.

Ezen célok eléréséért harcol a könyv első fejezete. Itt találjuk a legmagasabb rendőri szerv, a belügyminiszterium ismertetését Temple Izsó belügyminiszteri segédtitkár avatott tollából. Követi ezt a budapesti államrendőrség, melynek érdekes történeti adatait Tábori Kornél hírlapíró adja meg, utána pedig a mai állapot van megrajzolva. Ezután találjuk a m. kir. csendőrséget. Az érdekes ismertetés visszapillantást vet intézményünk megszületésére s multjára, majd igazságos kritikával méltatja azokat a nagy szolgálatokat, a melyeket csendőrségünk tett és tesz az államgépezet zavartalan működése érdekében. Az ismertetéshez két érdekes képet is kapunk: az upejsti bankrablásnál sikeresen közreműködött két csendőr arcképét s egy csoportképet, a mint kerékpáros és fegyveres csendőrök körül fognak egy cigánykaravánt.

A csendőrség után a határrendőrséggel ismerkedünk meg, azután az autonom szervek közbiztonságával: a városok rendőrségeivel. Közel hatvan város rendőrsége vonul itt fel írásban és képen előttünk, mutogatva eebeiket, nyomoruságaikat.

A mű második fejezete ezt a címet viseli: *Aktualis rendőri témák.* Ide sorol az államosítás, a gyermekvédelem, az alkoholizmus, a prostitúció, a szociális mozgalom és végül a jogi reformalkotások. Itt a közélet számtalan kiváló szakfériját szálaltatják meg a szerkesztők, a kiknek érdekes írásaiból megismerjük a modern élet égető kérdéseit, azoknak a társadalomra való hatását s a közbiztonsági működéssel való kapcsolatát. Dr. Bodai Dezső főkapitány, Hegedűs Sándor, dr. Angyal Armánd, dr. Bakonyi Kálmán, dr. Friedmann Ernő, dr. Dorning Henrik, dr. Moravcsik Ernő, dr. Duvátreanu Ágoston, Glücklich Vilma, dr. Schweiber Emil, dr. Pető Sándor, Mezőfi Vilmos, Bédi-Schwimmer Rozs, dr. Tarján Mihály, dr. Balogh Jenő, dr. Finkey Ferenc és dr. Pekár Ferenc jönnek egymásután sorba. Értékes, érdekes fejtegetés mind, melyből a laikus olvasó is sokat tanulhat.

A harmadik rész: az év bűnkrónikája. Ez talán a

könyv legérdekesebb s ráknézve is legfontosabb része. Felvonulnak itt előttünk a mult esztendő kiválóbb bűnöző alakjai, ismertetik történeteiket, leleplezik magukat előttünk s megtanítanak bennünket a bűnöző pszichéjére. Megtaláljuk mindenütt arcuk bű kép-mását is, a mi a nyomozást végző hatóság embereire nem jelentéktelen studium. Valószínű, hogy még összeakadunk nem eggyel s jó, ha ismerjük őket.

Az előadás bangja pedig élvezetes, könnyen érthető, novellisztikus. Uri bűnösök, perverz gyilkosok, betörők, nagy gonosztevők tarka változatban vonulnak fel előttünk. Ismét átéljük az upejsti bankrablás, a fumei eset, a székesfehérvári rémes rablógyilkosság, a Haverda-féle per s a kassai pokolgépes história izgalmait s lefolyásuk ismétléséből tanulunk, mi, a bűn üldözői. A fejezetet végzi a bűnös ember kalváriája, melyben a szerzők végig vezetik az olvasót mindazokon a fázisokon, a melyek a bűnbeeséstől az alkobolos halálig lejátszódnak.

Befejezi a könyvet a szépirodalmi rész, a melyben olyan kiváló írók, mint Pekár Gyula, Porcsolt Kálmán, Zólti Márton, Tábori Kornél, Szomaházy István, Molnár Ferenc és a többi tehetségük legjavát adják. Ezek a szépirodalmi dolgok is csupa bűnügyek: érdekes nyomozások, leírások, mesteri tollal előadva.

A «Közbiztonság Almanachja» Mezei Sándor kiadásában és tulajdonában jelent meg s a pazar kiállítás az ő áldozatkészségét dicséri. A díszes és értékes tartalmu könyv 10 koronába kerül, a «Közbiztonság» előfizetőinek seleárban. Feleárban adja kiadó s munkát a csendőrségnek is, úgyszintén lapunk előfizetőinek.

KÜLÖNFÉLÉK.

Kormos arcz. Alexandrovezk bányavárosban a rendőrkapitány a napokban rendeletet bocsátott ki, a melyben megtiltja a bányamunkásoknak, hogy a városban kormos arczal járjanak. A tilalmat azzal okolja meg, hogy a kormos arcz voltaképen álarcz, az álarcz pedig megnehezíti a gonosztevők üldözését. A bányamunkásnak valamely büntény elkövetése után nem kell egyebet tennie, mint megmosakodni és akkor senki sem ismer többé rá. A rendelet azonkívül felszólítja a bányatulajdonosokat, hogy a bányákban vizet tartssanak készen, hogy a munkások a napi munka végeztével mindig megmosakodhassanak, továbbá pedig kötelességévé teszi a munkaadóknak, hogy az arcz tisztántartására a munkásokat szerződésileg kötelezzék.

A protestáns szó eredete. A protestáns elnevezés mint tudva van még a reformáció idején keletkezett. Luther Márton új tanainak a megjelenése után az új tan hívei véres üldözéseknek voltak kitéve, Bajorországban és Kölnben pedig több Luther-érelmű papot nyilvánosan elégettek. A mikor a német rendek 1529-ben összegyűltek a speieri gyűlésre a katolikusok és a luteránusok leplezetlen gyűlölettel állottak egymással szemben. A katolikusok nagyobb része ellene volt a reformációnak és Luther tanait és azoknak terjesztését törvénybeütközőnek jelentette ki. A speieri gyűlés e határozata ellen a luteránus rendek egy hónappal később egyetemesen protestáltak. Ettől fogva azután protestánaoknak hívták Luther tanainak a követőit.



Villamos és gőzre berendezett gyár távolról nem képes olcsón és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Roményi** legújabb képes díjlehetőséget és nem olcsót, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** A legelső költészet díjlatául. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszert, a legújabb és legolcsóbbat is. Minden hangszertől külön külön árcsúskék kassza.



Szerkesztői iizenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes olyesetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy levelekkel bélyegezve ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdezőzködéseknek eleje vétessek. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

P. cs. cz. őrsvtő. A Moskovits-czégnél biztosított s a legénység részére szállítandó csizmák — elfogadott minta után — szegővel és rózsával vannak ellátva, tehát bátran viselhetők.

T. D. cs. cz. őrstő Bánfeketehegy és Eperjes. Forduljanak közvetlenül illetékes helyre.

N. L. II. 1. Ha nem akarja az őrsnek átengedni, akkor az egyharmaid az őre marad, ellenesetben a magok ára és a munkáltatási költségek neki feltétlenül megtérítendők. 2. Az kizárólag az őrsé.

P. Őrsvezető Szentgrál. Olvasa el lapunk mult évi 52. számában közreadott — e tárgyra vonatkozó válaszunkat.

H. M. 1. és 2. Sorsjegyeire később. 3. Az őrs tulajdonát képezvén, azt tehet vele, a mit jónak lát, mindenesetre kár volna kivágni, mert áttűtetni nagyon nehéz s így haszna úgy sem volna belőle.

Vitatkozók E. A btkv. határozottan azt mondja: — a tetten érést kivéve. — Ha tetten éretik, bizony letartóztatható.

I. S. Az, a mit Ön leirt, sem lázítás, sem izgatás, tehát az hivatalos eljárás tárgyát nem képezheti.

Dunajparti. Már megirtuk, hogy a zsejd le nem tiltható; ép így nem tiltható le az *alóhivatalnál* a végkielégítés című utalványozott egy vagy két évi zsold sem. Az összeg azonban — nézetünk szerint — a *felvétel után* már *magánvagyon* képezvén, az a zsold jellegét már elvesztette, s így — a végrehajtási törvény keretein belül — valamely tartozás kielégítésére bármikor lefoglalható.

J. S. Őrsvtő Balatonboglár. Az adósevelek szabályszerű bélyeggel látandók el, közjegyzőileg nem hitelesítendők; a felmondás — nézetünk szerint — szintén felesleges, mert a vagyon így is meg van s a kamatokat amúgy is élvezik. Az elhalt férj halotti anyakönyvi kironata a kérvényhez csatolandó. 40 fillérsnyi bélyeget beváltottuk s az összeget a nyudijpótló egyesület czéljaira a m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokságnak megküldöttük.

T. Őrmeister Búta. «Epizódok a csendőrség stb. neveléséhez» című könyvet nem ismerünk. Van egy «Híven, becsülettel, vitézül, epizódok a csendőrség szolgálati életéből» című könyv. Talán ezt érti alatta? Ezt 1905-ben a csendőrségi zsebkönyv szerkesztő bizottsága adta ki a Franklin-társulatnál. Talán ennél még megkapja.

G. J. Őrstő Domhrovány. «Egy helyszíni szemle eredménye» czírű cikkre, bár az abban ismertetett eljárása elég ügyes volt: rövidegsége, de még inkább hézagossága miatt nem közölhető.

A. L. Őrstő. Verstorony vasutállomás. Beküldött cikke — bár életrevaló eszmét tárgyal — úgy tejjedelménél, mint tárgyánál fogva — nem közölhető.

Van ismerősöm szíves figyelmét felhívni gyógyszerháram alatt felsorolt és közzétett készítményeire.

Hercegnő-krém a legjobb kő- és arcafehérítő keszes pár napi használat után szép, májolt, pórszerűséket elmulaszt. A barna arcbőrt hófehérre teszi. Egy doboz ára 1 K. Hercegnő-szappan. Igén főnem illato teljesen ártalmatlan szappan. 1 db ára 80 fillér. Hercegnő fogvász. Igén kellemes zamató száj- és fogvász. Egy pár cseppel vérs egy pohár vizre, a száj és fogak spórákhoz nélkülözhetetlen. Egy üveg ára 70 fillér. Hercegnő kőzomító folyadék. 8 nap alatt a legdurvább kőzet le puhává, hársnyimává teszi, a felrepedezett kőzet 1-2-zeri bekeményedés után meggyógyítja. 1 üveg ára 60 fillér. Haj- és bajuszfestő folyadék. Egy teljesen biztonságos száj-, haj-, bajusz-, vagy szál-festésre. A megfestett haj vagy bajusz a legrosszabb módos sem változtatja színét. Egy adag 2 üveg ára 4 K. Coccin fog-

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértetett:

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Moldvai Mihály m. kir. I. számú csendőrkerületbeli törzsrőrmester, 13 évet meghaladó szolgálati ideje alatt ugy a közbiztonsági, mint az irodai szolgálat terén, de főként számvivősegi segédmunkási minőségben hét évet meghaladó időn át kifejtett ügybuzgó és eredményes tevékenységeért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. V. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Máthé Ferencz csendőr cz. Őrsvezető és

Sturma István csendőr, egy tűzvész alkalmával a tűzoltás és vagyonmentés körül tanusított gyors, bátor és buzgó ténykedésükért, továbbá

Bellér Mihály cz. Őrsvezető és

Szabó János csendőr cz. Őrsvezető, egy lopási eset kiderítése alkalmával tanusított leleményes, kitartó és körültekintő nyomozásért.

Előléptettek:

1909. évi deczember 1-ével:

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában: Tbieszkes János, Nagy Lajos, Jakab Miklós, Miklós Dénes, Jani Tivadar, Kalló János, Albert Lázár, Darvas János és Györgyi András czimzetes Őrsvezetők, *őrsvezetőkké*.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel előléptettek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában: Cziklédi Imre czimzetes Őrsvezető 1909 november hó 27-én.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában: Márton József czimzetes Őrsvezető 1909 november 15-én, Péter András Őrsvezető 1909 november 17-én, Szöcs János czimzetes Őrsvezető 1909 november 22-én és Radut Vazul czimzetes Őrsvezető 1909. évi november hó 24-én.

Névváltoztatás.

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában: Urics János csendőr vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909. évi november 9-én 117,604/VI-a.

csoppek. A leghevesebb fogfájást azonnal megszünteti. 1 üveg ára 70 f. **Fagybalzsam.** Egy párzori bekeményedés a legfájdalmasabb fagyjagánokat is elmulasztja. 1 üveg ára 1 K. **Csoda mell- és tüdő-tea.** Köhögés, rekedtség, nehéz légzés stb. ellen. Ugy feleltet, mint gyermekeknek igen ajánlható. 1 doboz ára 40 f. **Tyukzemelő tapasz,** biztos hatású szor tyukzem és bőrkeményedés ellen, alkalmazás igen könnyű, mert főnem hársnyimóvára van felkenve. 1 boríték 30 fillér. **Szabadsághőnma szesz,** a leghevesebb szagpiszokot is azonnal megszünteti. — Összetétele hasonló a Miraculinhoz. 1 üveg ára 70 fillér. **Szabadság migrén-pasztilla.** Biztos hatású szor fejfájás ellen, azonnal megszüntet bármilyen fájdalom. u. m. fog, fül, derék vagy láb mozgálat. 1 üveg cső 20 drb 1 kor. 20 fill.

ESZTEGÁR BÉLA «Szabadság» gyógyszerháza, Bpest, VI., Hungária-ut 57.

szám alatt kelt engedélye alapján „Ujfalusi-ra” változtatta.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Ficztom ig. Vipler Jenő csendőr vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909. évi november hó 8-án 141,182/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján „Várhelyi-re” változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Kukla Ferencz cz. őrmester, Muhoray Alice Erzsébettel, 1909 november 20-án, Budapesten.

Rozsnyai János cz. őrsvezető, Rózei Máriaival, 1909 november 16-án, Óbecsén.

Kubányi Pál czimzetes őrmester, Urik Annával, 1909 november 25-én, Gyöngyösön.

Péczeli János cz. őrsvezető, Sztankó Juliannával, 1909 november 20-án, Abasáron.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Horváth István VII. őrsvezető, Balog Etelkával, 1909 november 8-án, Pápán.

Szűcs János II. cz. őrsvezető, Königmann Jozefinnel, 1909 október 31-én, Felsőlövön.

Sipos István czimz. őrsvezető, Vincze Margittal, 1909 november 27-én, Nagybajomban.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Szabó József czimz. őrsvezető, Téglás Ilkával, 1909 november 14-én, Sepsikőröspatakon.

Lőrincz István őrmester, Hegyi Lujzával, 1909 nov. 21-én, Nagybaczonban.

Balog Lajos őrsvezető, Hadnagy Idával, 1909 október 30-án, Zabolán.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:
Tim József cz. őrmester, Papp Zsuzsannával, 1909 október 26-án, Nagyszénáson.

PÁLYAZATOK.

Egy irtóki állás a győri kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 720 korona, esetleg természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középkolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a győri kir. törvényszék elnökéhez 1910. évi január 10-ig.

Egy irtóki állás a nagymihályi közpórháznál (Zemplén vármegye). Fizetés 1000 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középkolai osztály. Kérvények Zemplén vármegye alispánjához 1910. évi január 10-ig.

Egy hivatalozolgai állás a munkácsi, esetleg más m. kir. dohánygyárnál. Fizetés 800 korona. Lakpénz 240 korona, illetve törvényszerű lakpénz. Ruhailtmény 100 korona. 24 korona kisbérrohapénz. Magyar nyelv szóban és írásban, német nyelv ismerete. Kérvények a m. kir. dohányjövöveléki központi igazgatóságnál 1910. jan. 10-ig.

Egy hivatalozolgai állás a budapesti kir. magyar tudományegyetemen. Kezdfizetés 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhailtmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban, számolás. Kérvények az egyetem rectorához 1909. évi december hó 29. ig.

Egy fogházfelügyelői állás a temesvári kir. ügyészségnél. Fizetés pótlékkal 1400 kor. Természetbeni lakás. 70 K fűtés és világítási átalány. Magyar nyelv szóban és írásban. Német és román nyelv ismerete. Négy középkolai osztály. Kérvények a temesvári ügyészséghez 1910. jan. 5-ig.

Nagy tévedés azt hinni, hogy a poloskák petéikkel ki nem irtóhatók. Míóta a Löcherer-féle Cimexin poloskairtóval történtek próbák bebizonyult, hogy a Cimexin nemcsak az élő poloskákat öli meg, de a petéik a Cimexin hatása folytán nyomban kiszáradnak s többé ki nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falet vagy festést nem piszkít, foltot nem hagy. Próbauerveg fecskeodóval 1 kor., Nagy üveg 2.40 fill. Ahol nem kapható, oda küld Löcherer Gyula gyógyszerész Bártfa.

„Romiletti“

:: BIZTONSÁGI ÖNBOTVÁLÓ KÉSZÜLÉK. ::

Csendőröknek és hadseregnek 10 % engedmény.

Sérülés kizárva. Fertőzéstől megóv. Egyszerű kezelés. 2 percz alatt megborotválkozhat minden gyakorlat nélkül, vonaton, kocsin, éjjel, nappal.

KENNEDY
Budapest, VI.
Andrássy-ut 50

6 pengével, 12 éllel

Ára 21 korona.

3 koronás havi részletekben is törleszthető.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

Jövő évre szóló fali és előjegyzési naptáraink megjelentek, azokat minden rendelőknek díjtalanul fogjuk megküldeni a rendelések beérkezése sorrendjében.